

Bankbarometern

24 april 2025

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning	4
Den svenska bankmarknaden	5
Så fördelas bankernas utlåning	5
Bankernas utlåning till allmänheten	7
Bankernas finansiering	10
Bankernas lönsamhet	12
Bolåneaktörer utanför banksektorn	18
Storbankerna	19
Bolånebanker	27
Sparbanker	30
Konsumtionskreditföretag	34
Värdepappersbanker	38
Leasingbolag	43
Bilaga 1 – Kategorisering av företag	46
Bilaga 2 – Beskrivning av statistik	47

Finansinspektionen
Box 7821, 103 97 Stockholm
Besöksadress Brunnsgatan 3
Telefon +46 8 408 980 00
Epost finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Förord

Bankbarometern ger en övergripande bild av utvecklingen i det svenska banksystemet. I rapporten beskriver vi översiktligt utvecklingen för de banker, kreditmarknadsföretag¹ och bostadskreditinstitut som Finansinspektionen (FI) har tillsyn över. I rapporten benämner vi banker och kreditmarknadsföretag i huvudsak med samlingsnamnet ”banker”. Skillnaden mellan en bank och ett kreditmarknadsföretag är att i en bank ingår betalningsförmedling via generella betalningssystem, exempelvis RIX och Bankgirot.

Rapporten är deskriptiv och utgår i huvudsak från företagens balans- och resultaträkningar. Den har därmed inte som syfte att bedöma stabiliteten i det svenska banksystemet – en sådan bedömning görs i FI:s stabilitetsrapport. Bankbarometern ges ut en gång i halvåret och fokus ligger på det senaste halvåret. Den data som ingår i den här versionen är bankernas kvartalsrapportering till och med fjärde kvartalet 2024.

Bankbarometern beskriver det svenska banksystemet, men omfattar även svenska bankers verksamhet utanför Sverige. Rapporten riktar alltså blicken på den svenska banksektorn från två håll: ett där vi tittar på bankverksamhet generellt i Sverige (här ingår filialer till utländska banker) och ett där fokus ligger på svenska bankers verksamhet totalt (även utanför Sverige).

I Bilaga 1 och Bilaga 2 finns en mer detaljerad beskrivning av de banker och den statistisk som används i rapporten.

¹ Kreditmarknadsföretag omfattar kreditmarknadsbolag och kreditmarknadsföreningar.

Sammanfattning

Den svenska bankmarknaden är koncentrerad och tillsammans står sju banker för mer än 80 procent av utlåningen till allmänheten. Under det andra halvåret 2024 fortsatte storbankerna att tappa marknadsandelar på den svenska lånemarknaden. Det var framför allt bolånebankerna, sparbankerna och konsumtionskreditföretagen som fortsatte att ta marknadsandelar.

De svenska bankernas nettoresultat ökade under helåret 2024. Ökningen drevs framför allt av ett högre provisionsnetto, samtidigt som en minskning av räntenettot och ökade administrativa kostnader dämpade uppgången. Under samma period minskade de svenska storbankernas nettoresultat. Minskningen berodde i synnerhet på ökade administrativa kostnader, men också på att räntenettot minskade.

Utlåningen till allmänheten växte med 2,5 procent i årstakt under det andra halvåret 2024. Det är en ökning jämfört med det första halvåret 2024 då tillväxttakten var betydligt lägre. Konsumtionskreditföretagen, leasingbankerna och värdepappersbankerna sticker ut som bankerna med störst tillväxt.

Andelen problemlån ökade för alla de omnämnda kategorierna, med undantag för konsumtionskreditföretagen och värdepappersbankerna.

Konsumtionskreditföretagen har dock fortsatt störst andel problemlån av samtliga kategorier. För den svenska banksektorn som helhet ligger de här nivåerna högre än tidigare, men de är fortfarande låga i jämförelse med banker i övriga Europa.

Konsumtionskreditföretagen består av 15 bolag vars kärnverksamhet är att ge ut olika typer av krediter utan säkerhet till hushåll. Avkastningen på eget kapital för kategorin som helhet har varit negativ, eller nära noll, sedan slutet av 2021 men har ökat de senaste kvartalen. Inom kategorin var det ungefär hälften av bolagen som gick med förlust under 2024.

Den svenska bankmarknaden

I det här kapitlet beskrivs den svenska bankmarknaden som helhet. I kommande kapitel beskrivs utvecklingen för enskilda kategorier av banker: storbanker, bolånebanker, sparbanker, konsumtionskreditföretag, värdepappersbanker och leasingbolag.

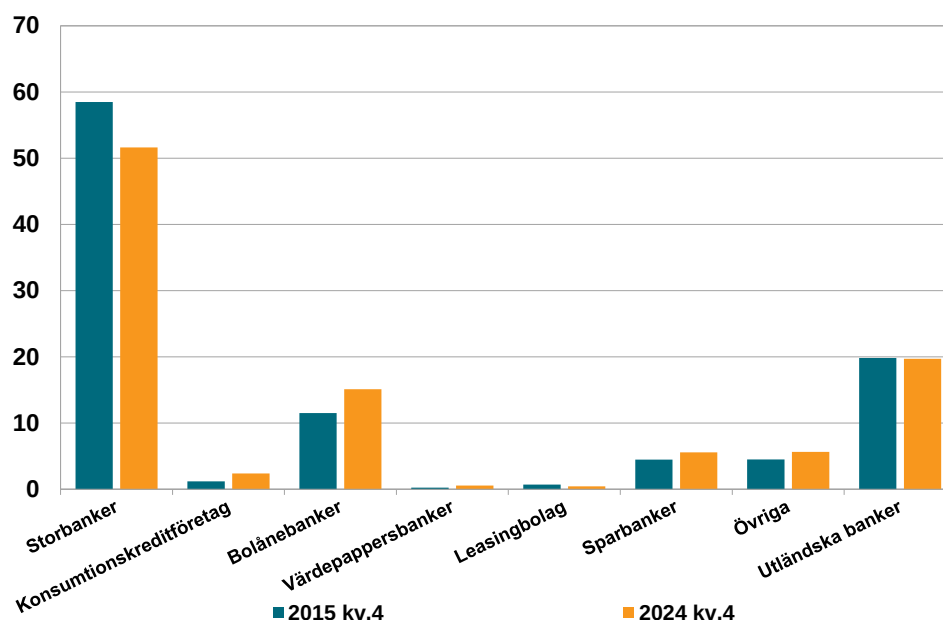
Så fördelas bankernas utlåning

Utlåningen till hushåll och icke-finansiella företag kallas för utlåning till allmänheten och utgör den största delen av svenska bankers totala utlåning (79 procent). Ungefär tre fjärdedelar av den utlåningen var till låntagare i Sverige, varav merparten består av bolån.

Den svenska bankmarknaden är koncentrerad och tillsammans står sju banker för mer än 80 procent av utlåningen till allmänheten. Under det senaste årtiondet har dock storbankernas andel av utestående lån i Sverige minskat något (se Diagram 1). Det är framför allt på bolånemarknaden som storbankerna har tappat marknadsandelar, vilket återspeglas av att bolånebankerna ökat sina marknadsandelar. Även sparbanker och konsumtionskreditföretagen har fortsatt att ta marknadsandelar.

1. Marknadsandelar av utlåning till den svenska allmänheten

Procent

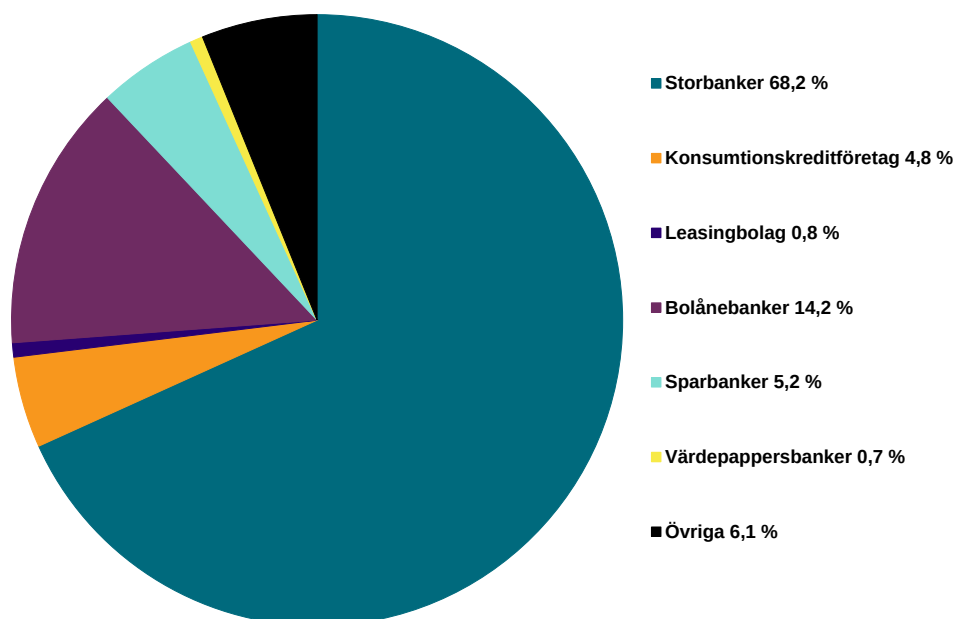
Källa: Statistiska centralbyrån (SCB).

Anm. Inkluderar även utländska bankers filialer och dotterbolag. Utlåningen avser total utlåning till svenska hushåll och icke-finansiella företag.

Vissa banker har även en omfattande verksamhet utanför Sverige. Det är speciellt storbankerna som har en stor utlåning utomlands, men även konsumtionskreditföretagen har haft en kraftig expansion utomlands de senaste åren. Vid utgången av 2024 stod storbankerna för cirka 70 procent av de svenska bankernas totala utlåning till allmänheten, inklusive utlåning utanför Sverige.

2. Aktuell fördelning av svenska bankers totala utlåning

Procent

Källor: FI och SCB.

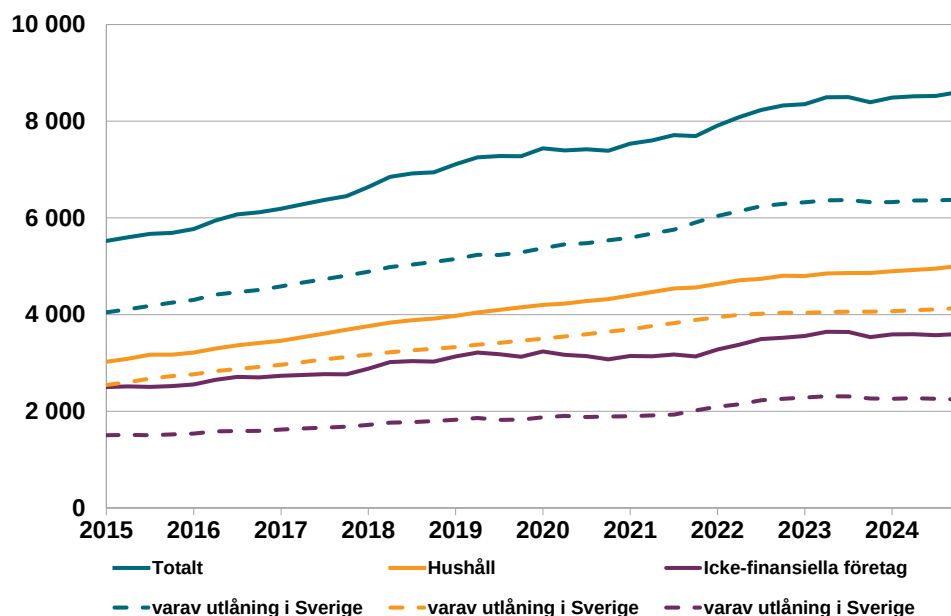
Anm. Avser total utlåning till allmänheten, även utanför Sverige. Data för kvartal 4, 2024.

Bankernas utlåning till allmänheten

De svenska bankernas utlåning till allmänheten uppgick till 8 600 miljarder vid utgången av fjärde kvartalet 2024 (Diagram 3). Majoriteten (58 procent) utgjordes av utlåning till hushåll, varav cirka 80 procent bestod av bolån.

3. Svenska bankers totala utlåning till allmänheten

Miljarder kronor

Källor: FI och SCB.

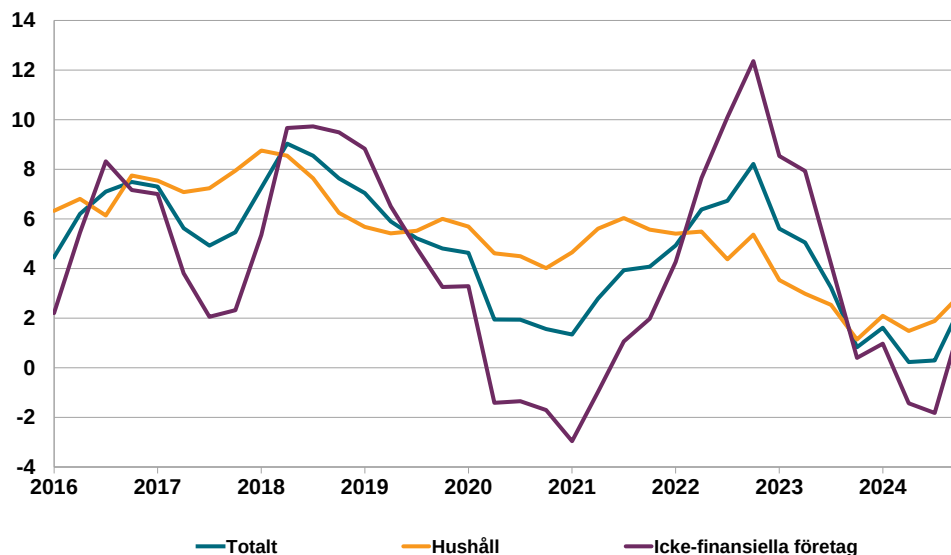
Anm. Grafen visar svenska bankers totala utlåning till allmänheten, även utanför Sverige. De streckade linjerna visar vilken andel av denna utlåning som har skett i Sverige.

Utlåningen till allmänheten har vuxit årligen sedan 2016, men i en lägre takt sedan början på Riksbankens räntehöjningar i mitten av 2022 (se Diagram 4). Under det andra halvåret 2024 ökade utlåningen till allmänheten med 2,5 procent. Det är en uppgång jämfört med första halvåret då tillväxttakten var betydligt lägre.

Samtliga kategorier av banker har ökat sin utlåning mellan 2023 och 2024. Men konsumentkreditföretagen, leasingbankerna och värdepappersbankerna sticker ut som de banker med störst tillväxt på omkring 9 procent.

4. Årlig procentuell förändring av svenska bankers totala utlåning till allmänheten

Procent

Källor: FI och SCB.

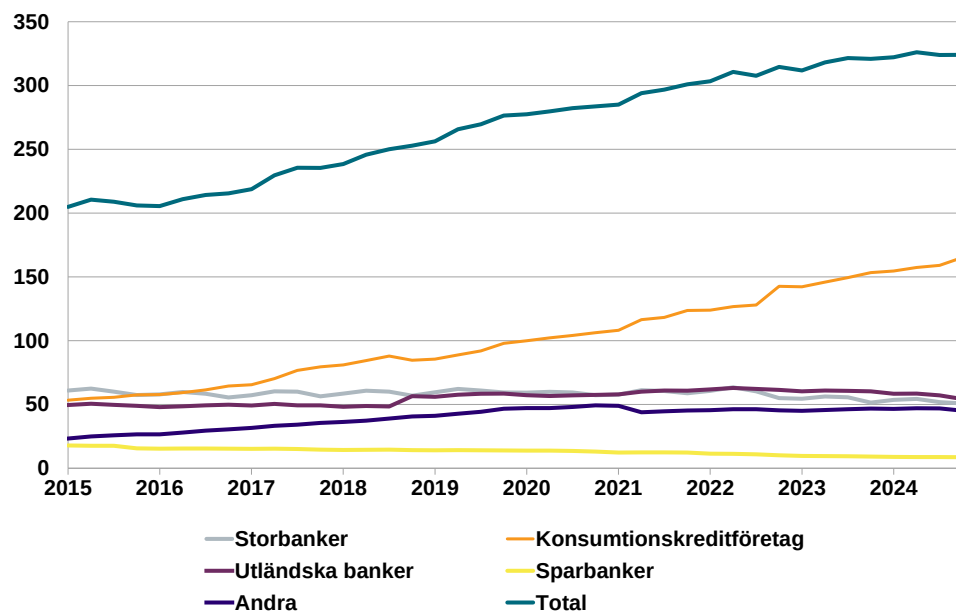
Anm. Visar procentuell förändring i utlåning till allmänheten mot samma kvartal föregående år. Innefattar även utlåning utomlands.

Utlåningen av konsumtionskrediter² utgör bara 4 procent av den totala utlåningen till allmänheten i Sverige men är den typ av utlåning som har vuxit snabbast över tid. Sedan 2015 har den utestående volymen ökat med 74 procent. Det kan jämföras med bostadsutlåningen och företagsutlåningen som har ökat med 64 respektive 48 procent under samma period. Konsumtionskreditföretagen står för den största andelen av konsumtionskreditutlåningen (se Diagram 5).

² SCB definierar konsumtionskrediter som lån till privatpersoner som framför allt ges utan säkerhet, dvs. blacolån. Ändamålet för den här typen av utlåning behöver inte vara konsumtion.

5. Utlåning av konsumtionskrediter i Sverige

Miljarder kronor

Källa: SCB och FI.

Anm. Avser endast utlåning till svenska hushåll. Kategorin "andra" innefattar bolånebanker, värdepappersbanker, leasingbolag och övriga banker.

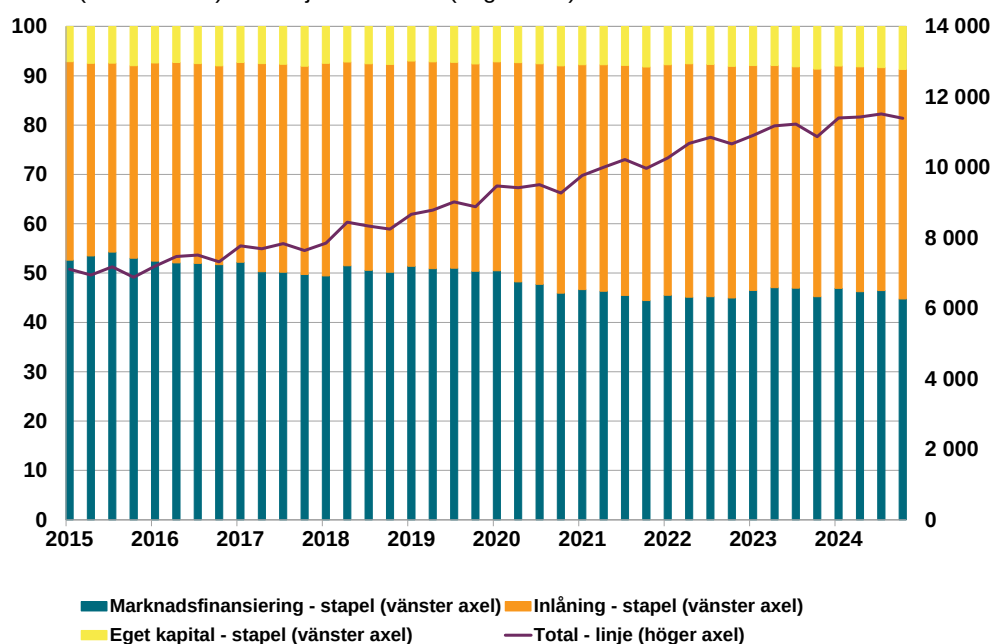
Bankernas finansiering

Bankernas finansiering består dels av marknadsfinansiering i form av obligationer och certifikat, dels inlåning från allmänheten och dels bankernas egna kapital. Den totala finansieringen uppgick till 11 394 miljarder kronor vid utgången av det fjärde kvartalet 2024 (se Diagram 6). Merparten av bankernas finansiering utgörs av marknadsfinansiering och inlåning. Tillsammans står de för cirka 91 procent av den totala finansieringen.

Bankernas finansieringsmix har förändrats över tid. Tidigare dominerade marknadsfinansieringen som den största finansieringskällan, medan inlåning från allmänheten stod för en mindre andel. Med tiden har dock andelen marknadsfinansiering minskat, samtidigt som andelen inlåning ökat, vilket har lett till att de nu utgör ungefär lika stora delar av finansieringen. Jämfört med banker i andra EU-länder utgör dock marknadsfinansiering en större andel av de svenska bankernas finansiering.

6. De svenska bankernas finansiering

Andel (vänster axel) och miljarder kronor (höger axel)

Källa: FI.

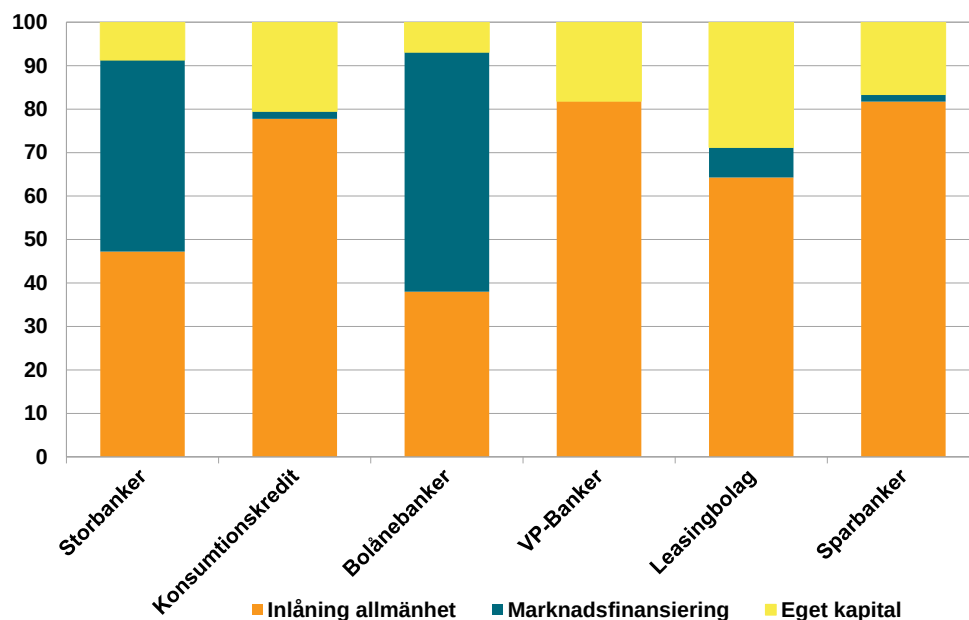
Anm. Diagrammet visar enbart svenska bankers finansiering i form av inlåning, marknadsfinansiering och eget kapital, samt total finansiering. Marknadsfinansiering innefattar emitterade värdepapper och efterställda skulder.

Olika företagskategorier har olika finansieringsmixar. Här utmärker sig värdepappersbolagen genom att de endast finansierar sig med inlåning från allmänheten och eget kapitalet (Diagram 8). Leasingbolagen och

konsumtionskreditföretagen däremot, finansierar sig med eget kapital i en större utsträckning än företagen i de övriga kategorierna.

7. Fördelning av finansiering per kategori

Procent

Källa: FI.

Anm. Data för fjärde kvartalet 2024. Enbart svenska banker. Marknadsfinansiering innefattar emitterade värdepapper och efterställda skulder. Övriga banker visas inte i grafen då dessa bankers affärsmodeller skiljer sig åt så mycket att det blir missvisande att visa en genomsnittlig finansieringsfördelning för kategorin. Avser oviktade genomsnitt.

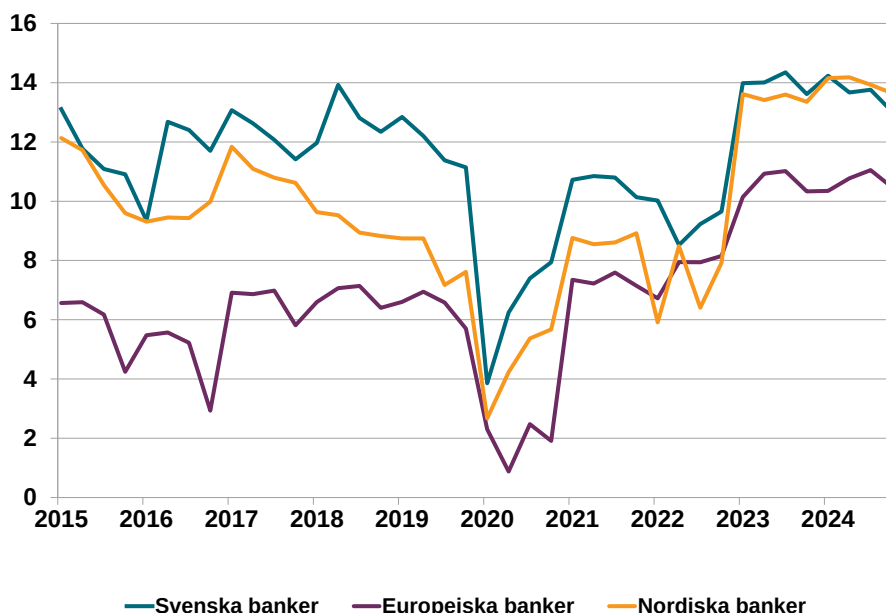
Bankernas lönsamhet

De svenska bankernas genomsnittliga avkastning på eget kapital har legat omkring 14 procent sedan början på 2023, och var något lägre vid utgången av 2024 jämfört med i slutet av första halvåret (Diagram 8). Förändringen har drivits av att nämnaren, det vill säga det egna kapitalet, har ökat. Genomsnittet är viktat, vilket gör att det framför allt är storbankernas resultat som återspeglas i grafen. Lönsamheten bland mindre institut varierar kraftigt.

Jämfört med europeiska och nordiska banker har svenska banker länge haft högre avkastning på eget kapital, särskilt under den långa perioden med låga räntor. De nordiska bankernas avkastning på eget kapital ökade under perioden med högre räntor, och ligger sedan slutet av 2023 i nivå med svenska bankers.

8. Genomsnittlig avkastning på eget kapital

Procent

Källa: FI och Europeiska bankmyndigheten (EBA).

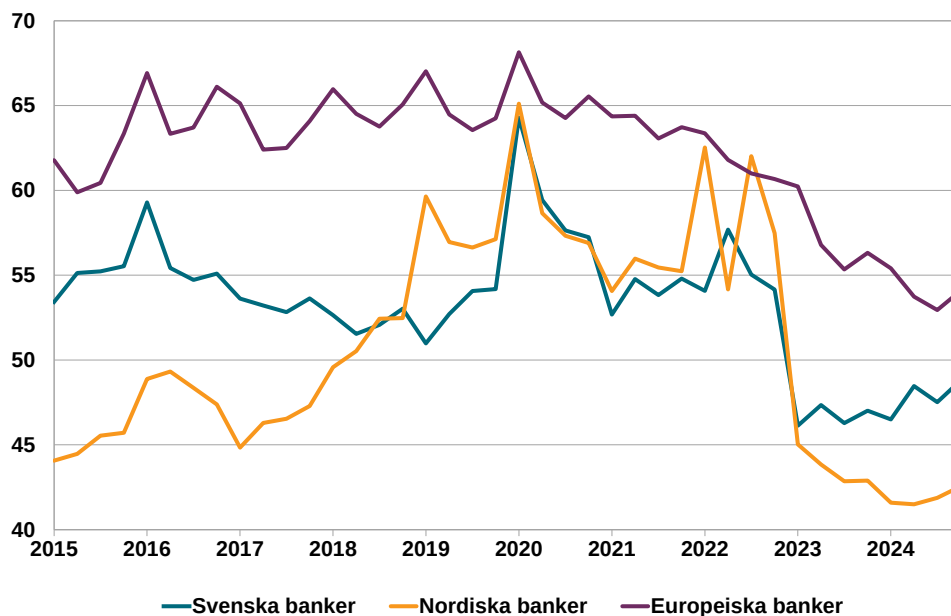
Anm. Kvoterna avser viktade genomsnitt. Europeiska banker består av 129 större icke-nordiska banker inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). Nordiska banker består av 9 banker i Danmark, Finland och Norge. Serierna för europeiska och nordiska banker är rapporterade i euro och inte justerade för växelkursförändringar.

De svenska bankernas kostnadseffektivitet, mätt som kostnader i relation till intäkter (K/I-tal), var från slutet av 2022 på en nedåtgående trend men har ökat något sedan 2023. Ökningen i K/I-talet jämfört med början på 2023 drivs av att kostnaderna har ökat mer än intäkterna. Det är framför allt andra administrativa kostnader snarare än personalkostnader som har drivit kostnadsökningen.

Den nedåtgående trenden för europeiska och nordiska banker bröts under andra halvåret 2024 och båda kategoriernas K/I-tal steg under det fjärde kvartalet.

9. Genomsnittligt K/I-tal

Procent

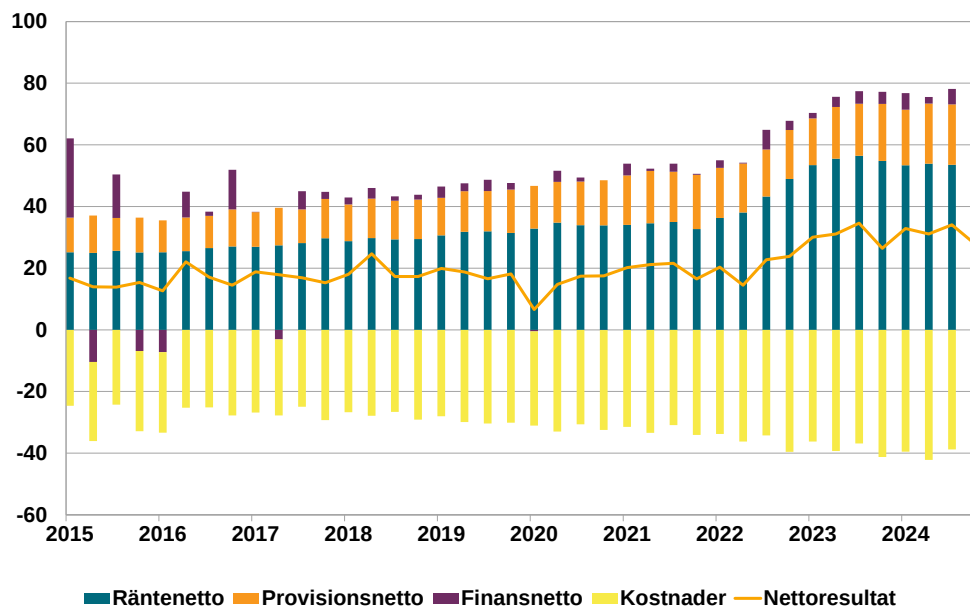
Källa: FI och EBA.

Anm. Kvoterna avser viktade genomsnitt. Europeiska banker består av 129 större icke-nordiska banker inom EES. Nordiska banker består av 9 banker i Danmark, Finland och Norge. Serierna för europeiska och nordiska banker är rapporterade i euro och inte justerade för växelkursförändringar.

Fördelningen av svenska bankers intäkter och kostnader över tid visas i Diagram 10. Utvecklingen under andra halvåret 2024 varierade mellan kvartalen. Efter en uppgång i nettoresultatet under de tredje kvartalet minskade nettoresultatet något under det fjärde kvartalet 2024. Nettoresultatet det fjärde kvartalet 2024 var dock högre än motsvarande kvartal 2023.

10. Svenska bankers intäkter och kostnader per kvartal

Miljarder kronor

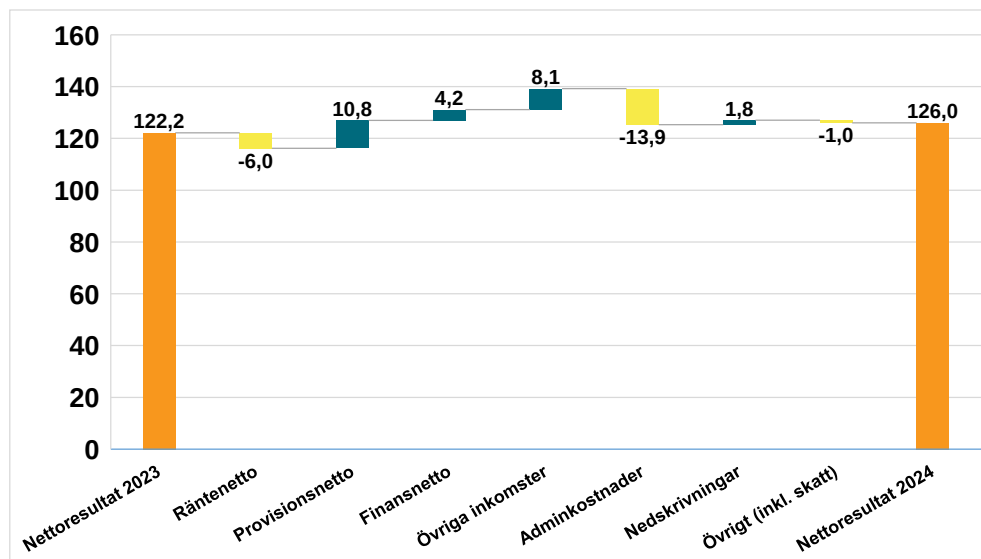
Källa: FI.

Anm. Visar resultatposter per kvartal.

De svenska bankernas nettoresultat var 126 miljarder kronor för helåret 2024. Det var en ökning jämfört med 2023 då nettoresultatet var 122 miljarder (Diagram 11). Ökningen drevs framför allt av att provisionsnettot ökade till följd av högre provisionsinkomster kopplade till betalningar och kapitalförvaltning. Samtidigt dämpades uppgången på grund av ett minskat räntenetto och ökade administrativa kostnader.

11. Drivkrafter bakom förändringen i nettoresultatet mellan helåret 2023 och helåret 2024

Miljarder kronor

Källa: FI.

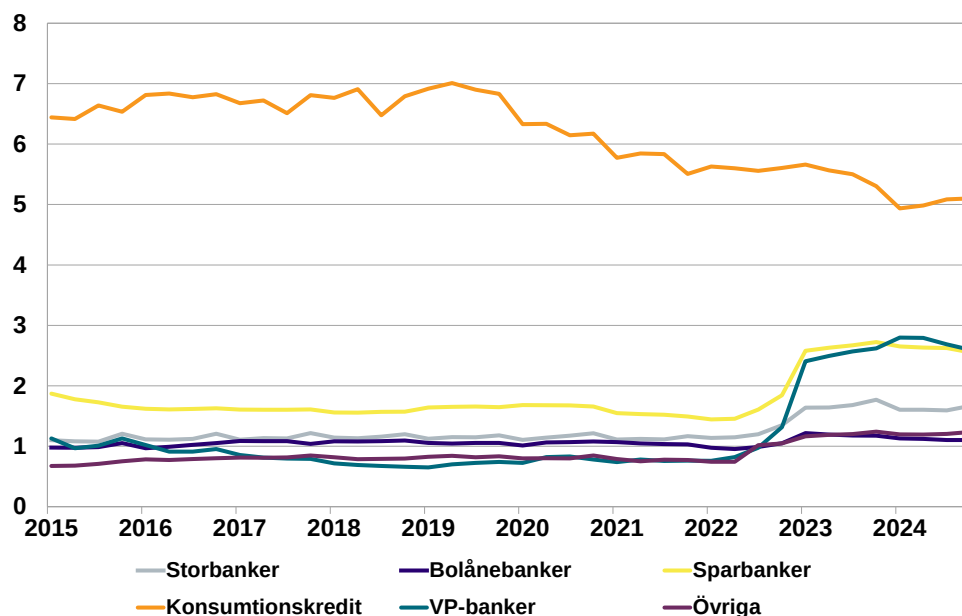
Anm. Figuren visar olika resultatposters påverkan på förändringen av nettoresultaten mellan 2023 och 2024. Gröna staplar visar positiva bidrag, medan gula visar negativa bidrag. Nedskrivningar inkluderar även avsättningar för lämnade finansiella garantier och lånelöften samt övriga avsättningar. Övrigt inkluderar bland annat skatt, extraordinära intäkter och kostnader, resultat från avvecklad verksamhet samt återföringar och nedskrivningar av icke-finansiella tillgångar.

Den genomsnittliga räntenettomarginalen per kategori av bank visas i Diagram 12. Räntenettomarginalen, som visar förhållandet mellan räntenettot och räntebärande tillgångar, kan förväntas vara högre för riskfyllda krediter (exempelvis konsumtionskrediter) än krediter med lägre risk (exempelvis bolån). Andra faktorer, som konkurrensförhållanden, påverkar också räntenettomarginalen.

Storbankernas, konsumtionskreditföretagens och övriga bankers räntenettomarginal var något högre under det andra halvåret 2024 jämfört med det första halvåret samma år. För bolånebankerna, sparbankerna och värdepappersbankerna minskade marginalerna något. Nivåerna är dock fortsatt höga jämfört med hur de var innan Riksbanken började med sina räntehöjningar i mitten av 2022.

12. Genomsnittlig räntenettomarginal per kategori av bank

Procent

Källa: FI.

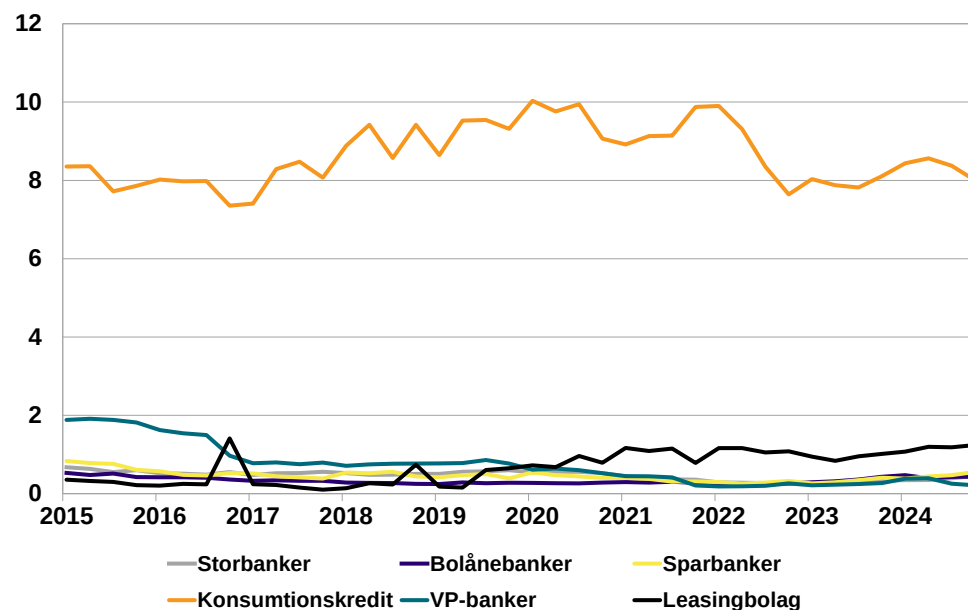
Anm. Kvoterna avser viktade genomsnitt. Räntenettomarginalen är bankernas räntenetto i förhållande till bankernas räntebärande tillgångar. *Leasingbolag* är inte med i illustrationen, eftersom räntenettomarginalen varierar säsongsmässigt över året för den kategorin av banker.

Ett mått på kreditkvaliteten är hur stor andel av den totala utlåningen som bankens problemlån står för.³ För den svenska banksektorn som helhet ökade andelen problemlån mellan första och andra halvåret 2024 till följd av att den totala utlåningen minskade samtidigt som volymen problemlån ökade (Diagram 13). Ökningen var dock marginell (från 1,1 till 1,2 procent) och nivåerna är fortsatt betydligt lägre än genomsnittet för europeiska banker, som var 2 procent under det fjärde kvartalet 2024.

³ Lån som antingen har förfallit till betalning med mer än 90 dagar eller där det finns en risk för uteblivna betalningar.

13. Genomsnittlig andel problemlån per kategori

Procent

Källa: FI.

Anm. Kvoterna avser viktade genomsnitt. Övriga *banker* visas inte i grafen då dessa bankers affärsmodeller skiljer sig åt så mycket att det blir missvisande att visa en genomsnittlig andel problemlån för kategorin.

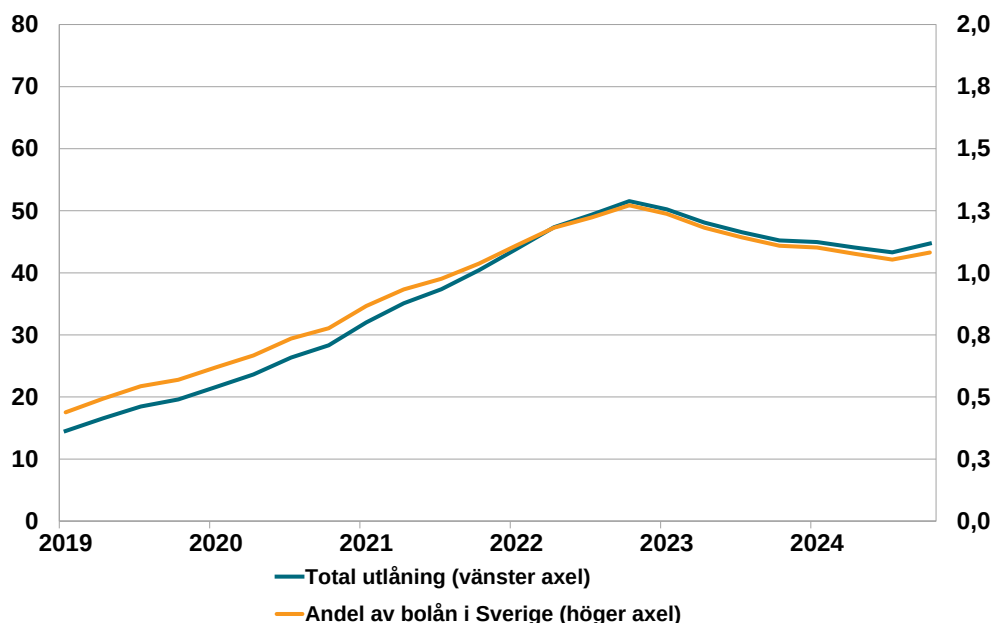
Bolåneaktörer utanför banksektorn

Under en längre tid har kreditgivare utanför den traditionella banksektorn etablerat sig på den svenska bolånemarknaden. Dessa aktörer finansierar inte sin bostadsutlåning med inlåning och behöver därför inte tillstånd som bank eller kreditmarknadsbolag. De har olika affärsmodeller men förenas av att de ofta överför bolånen till ett närliggande företag, som i sin tur överför kreditrisken till institutionella investerare. Hittills har samtliga aktörer som kommit i gång med sin verksamhet valt att rikta in sig på bolånekunder med låg belåningsgrad.

Bostadskreditinstitutens utlåning växte under det fjärde kvartalet 2024 efter att ha minskat sju kvartal i rad (Diagram 14.). Mellan det andra och fjärde kvartalet ökade utlåningen med drygt en halv miljard kronor, eller drygt 1 procent. Det är en något snabbare tillväxttakt jämfört med bolånemarknaden som helhet. Under det fjärde kvartalet uppgick bostadskreditinstitutens utlåning till 45 miljarder kronor, vilket motsvarade 1,1 procent av den totala bolånestocken.

14. Bostadskreditinstitutens totala utlåningsvolym och andel av bolån i Sverige

Miljarder kronor (vänster axel) och procent (höger axel)

Källor: FI och SCB.

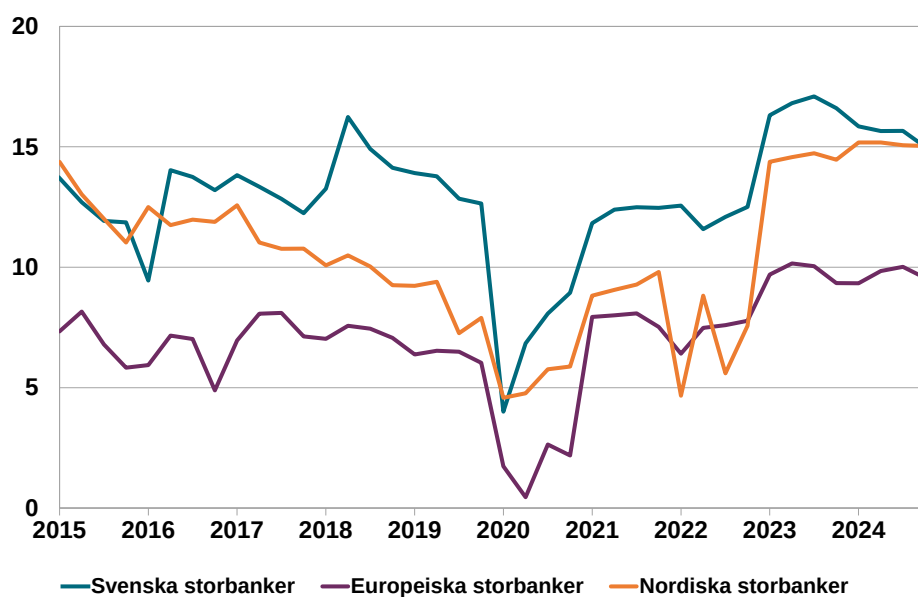
Storbankerna

De svenska storbankernas nettoresultat minskade under 2024 jämfört med 2023. Avmattningen förklaras framför allt av ett lägre räntenetto och högre kostnader.

Avkastningen på eget kapital för banker i EU och Sverige försämrades under 2020, främst på grund av ökade reserveringar för kreditförluster för den förväntade effekten av pandemin (se Diagram 15). Sedan dess har lönsamheten återhämtat sig och de svenska storbankernas lönsamhet fortsätter att vara hög, även om avkastningen på eget kapital har sjunkit tillbaka något sedan 2023. Nordiska och svenska storbanker hade i snitt liknande nivåer av avkastning på eget kapital under 2024 och nivåerna var betydligt högre än för liknande banker i övriga Europa.

15. Avkastning på eget kapital

Procent

Källa: FI och EBA.

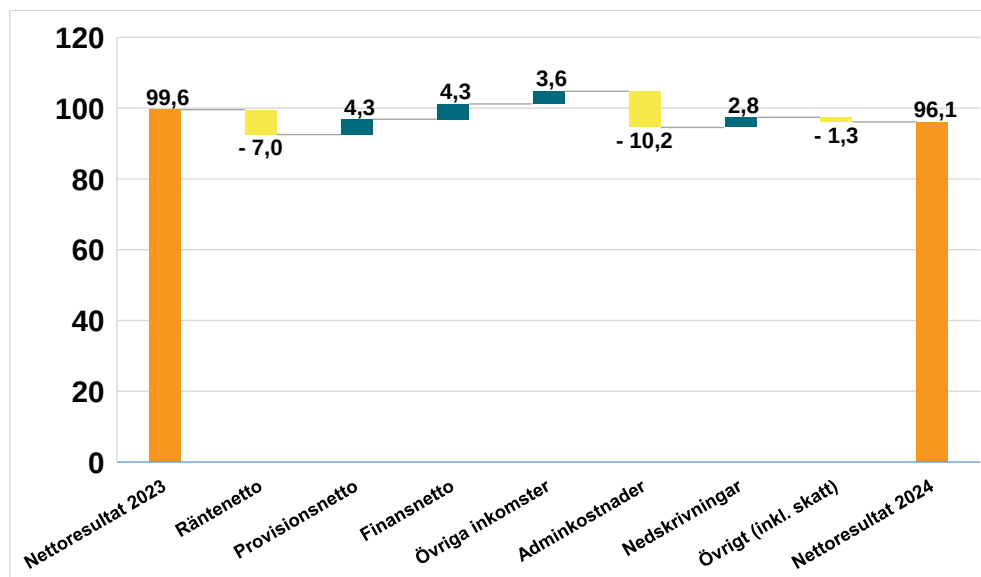
Anm. Kvoterna avser viktade genomsnitt. Nordiska storbanker består av Nordea, Danske Bank och DNB, med undantag för perioden från andra kvartalet 2021 till och med första kvartalet 2022 då DNB saknas i underlaget. Europeiska storbanker inkluderar 24 av de största icke-nordiska bankerna inom EES, baserat på totala tillgångar. Serierna för europeiska och nordiska banker är rapporterade i euro och inte justerade för växelkursförändringar.

Storbankernas nettoresultat uppgick till 96 miljarder kronor för helåret 2024. Det är en minskning jämfört med 2023, då resultatet var 100 miljarder kronor (Diagram

16). Minskningen drevs framför allt av ökade administrativa kostnader, men också av att räntenettot minskade.

16. Drivkrafter i förändringen av storbankernas nettoresultat mellan helåret 2023 och helåret 2024

Miljarder kronor

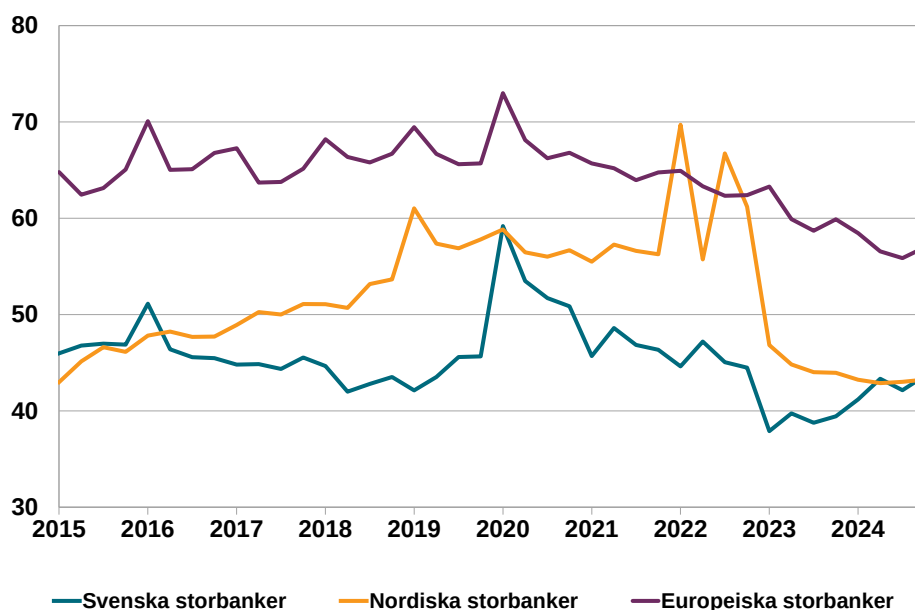
Källa: FI.

Anm. Figuren visar olika resultatposters påverkan på förändringen av nettoresultat mellan 2023 och 2024. Gröna staplar visar positiva bidrag, medan gula visar negativa bidrag. Nedskrivningar inkluderar även avsättningar för lämnade finansiella garantier och lånelöften samt övriga avsättningar. Övrigt inkluderar bland annat skatt, extraordinära intäkter och kostnader, resultat från avvecklad verksamhet samt återföringar och nedskrivningar av icke-finansiella tillgångar.

Storbankernas kostnader i relation till intäkter, K/I-tal, har historiskt varit lägre jämfört med jämförbara banker i Norden och övriga Europa (Diagram 17). K/I-talet för de svenska storbankerna ökade dock under större delen av 2024 och är nu på liknande nivåer som för nordiska storbanker. Ökningen drevs av att kostnaderna ökade i snabbare takt än intäkterna.

17. K/I-tal

Procent

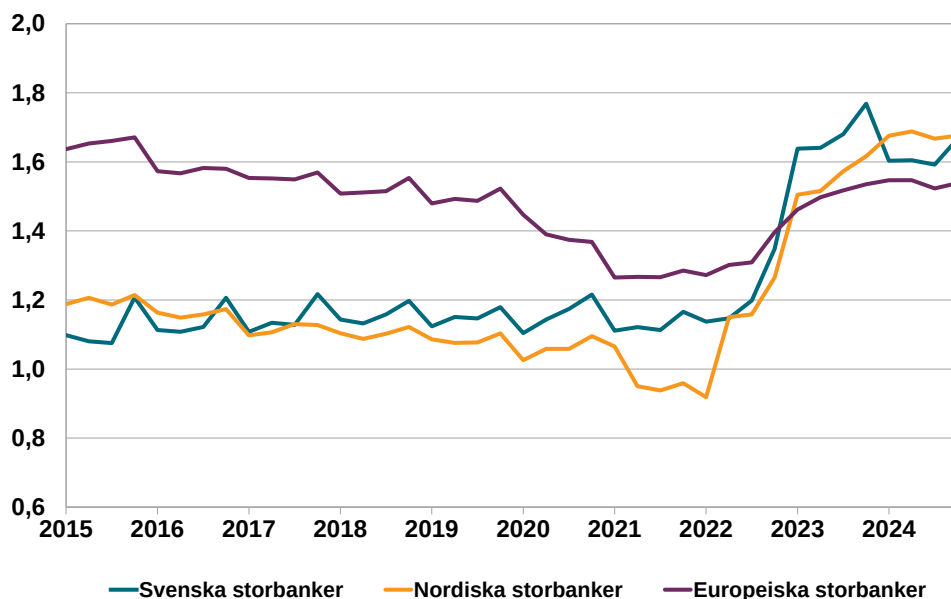
Källa: FI och EBA.

Anm. Kvoterna avser viktade genomsnitt. Nordiska storbanker består av Nordea, Danske Bank och DNB, med undantag för perioden från andra kvartalet 2021 till och med första kvartalet 2022, då DNB saknas i underlaget. Europeiska storbanker inkluderar 24 av de största icke-nordiska bankerna inom EES, baserat på totala tillgångar. Serierna för europeiska och nordiska banker är rapporterade i euro och inte justerade för växelkursförändringar.

De svenska storbankernas räntenettomarginal ökade i och med räntehöjningarna i mitten av 2022 (se Diagram 18). Räntenettomarginalen det fjärde kvartalet 2024 var 1,7 procent. Det var något högre jämfört med slutet på första halvåret, då den låg på 1,6 procent. Ökningen drevs av att de räntebärande tillgångarna minskade. Europeiska och nordiska storbankers räntenettomarginal ökade något det fjärde kvartalet, efter att ha minskat något det tredje.

18. Räntenettomarginal

Procent

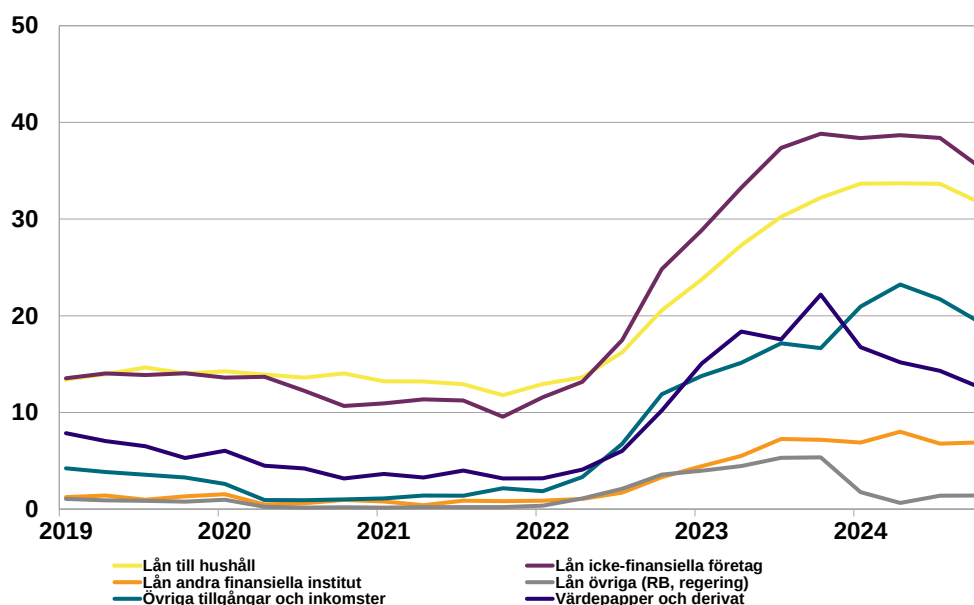
Källa: FI och EBA.

Anm. Avser viktade genomsnitt. Räntenettomarginalen är bankernas räntenetto i förhållande till bankernas räntebärande tillgångar. Nordiska storbanker består av Nordea, Danske Bank och DNB, med undantag för perioden från andra kvartalet 2021 till och med första kvartalet 2022, då DNB saknas i underlaget. Europeiska storbanker inkluderar 24 av de största icke-nordiska bankerna inom EES, baserat på totala tillgångar. Serierna för europeiska och nordiska banker är rapporterade i euro och inte justerade för växelkursförändringar.

I och med de allmänna räntehöjningarna 2022 ökade storbankernas ränteintäkter kraftigt, för att sedan plana ut något. Under det andra halvåret 2024 minskade storbankernas totala ränteintäkter och uppgick till 107 miljarder kronor vid slutet av det fjärde kvartalet (Diagram 19.). Majoriteten (63 procent) var ränteinkomster från bankernas utlåning till hushåll och icke-finansiella företag, det vill säga allmänheten. Resterande ränteintäkter kommer från lån till andra, övriga tillgångar samt värdepapper och derivat.

19. Fördelning av storbankernas ränteintäkter

Miljarder kronor

Källa: FI.

Anm. Avser summerade ränteintäkter på gruppnivå, det vill säga även intäkter utanför Sverige. Övriga tillgångar är andra tillgångar än derivat, skuldebrev, lån och förskott. Det kan vara ränteintäkter kopplade till inlåning hos centralbanker och andra finansiella institut.

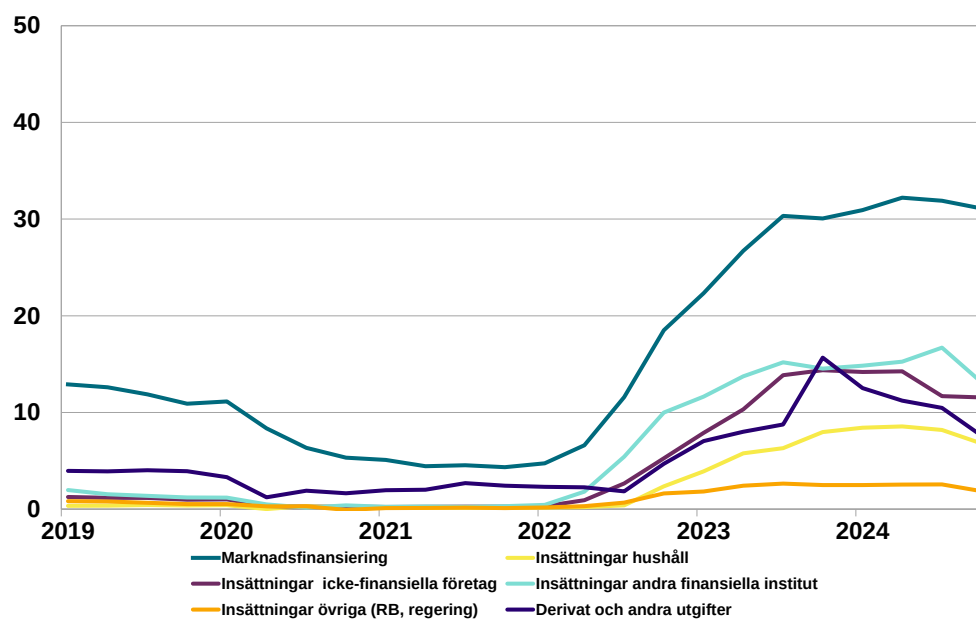
Även storbankernas räntekostnader har ökat kraftigt sedan räntehöjningarna under 2022. Mellan första och andra halvåret 2024 minskade bankernas totala räntekostnader med 14 procent. Störst var minskningen för räntekostnader kopplade till derivat och andra utgifter, som minskade med 32 procent (Diagram 20).

De totala räntekostnaderna var 72 miljarder kronor fjärde kvartalet 2024. Den största delen (43 procent) var kostnader kopplade till deras emitterade värdepapper, följt av inlåning från allmänheten som utgjorde 25 procent av storbankernas totala räntekostnader.

Det ska poängteras att bankernas totala ränteintäkter och ränteutgifter beror både på själva räntesatserna, och på volymerna (det vill säga hur stora belopp bankerna har i in- och utlåning samt marknadsfinansiering och marknadsupplåning). Med andra ord förklaras en del av förändringarna i ränteintäkterna och räntekostnaderna av skillnader i volymer.

20. Fördelning av storbankernas räntekostnader

Miljarder kronor

Källa: FI.

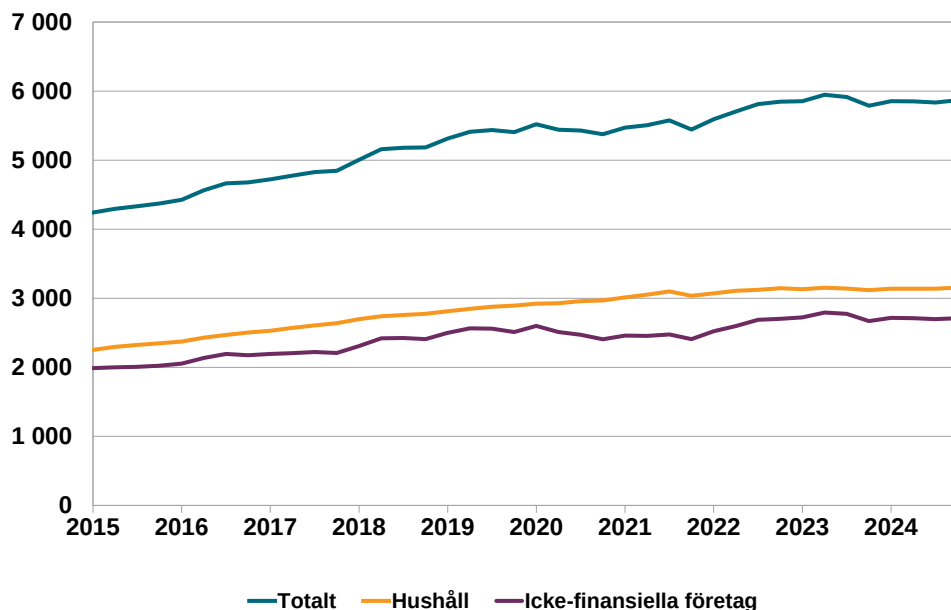
Anm. Avser summerade ränteutgifter på gruppnivå, det vill säga. även utanför Sverige.

Finansiella institut avser andra kreditinstitut och finansiella företag.

Storbankernas utlåning till allmänheten var 5 868 miljarder kronor vid utgången av fjärde kvartalet 2024. Det var en ökning med 0,3 procent jämfört med slutet av första halvåret 2024. Ökningen drevs av att utlåningen utomlands ökade, medan utlåningen i Sverige minskade.

21. Storbankernas totala utlåning till allmänheten

Miljarder kronor

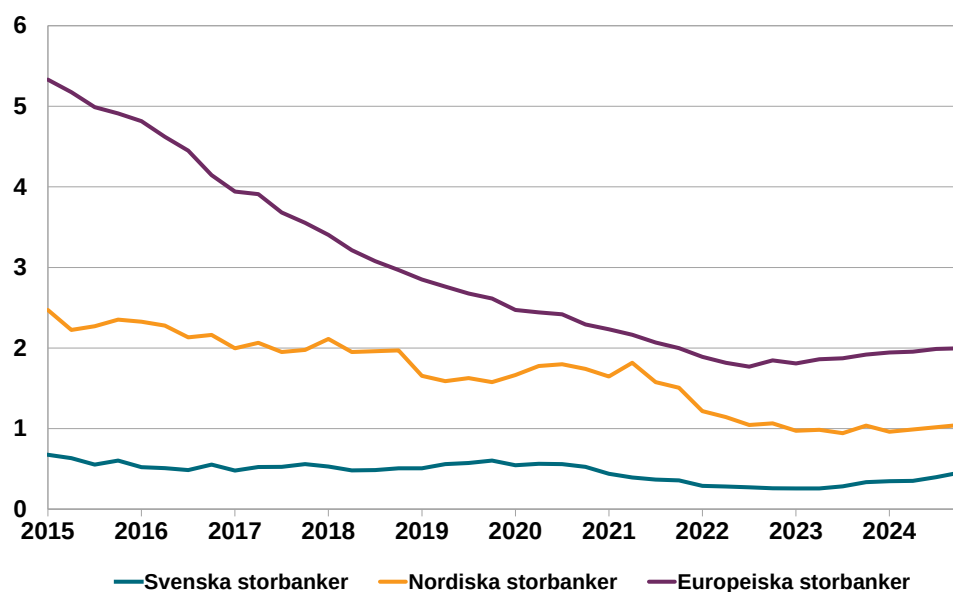
Källor: FI och SCB.

Anm. Avser all utlåning på gruppnivå, även utanför Sverige.

Storbankernas problemlån som andel av total utlåning fortsatte att öka under det andra halvåret och låg på 0,5 procent vid utgången av det fjärde kvartalet 2024 (Diagram 22). Ökningen drevs framför allt av att problemlånen hade ökat men också av att den totala utlåningen hade minskat. Andelen problemlån ligger dock på en fortsatt låg nivå, och är lägre jämfört med andra jämförbara banker i övriga Europa.

22. Andel problemlån

Procent

Källa: FI och EBA.

Anm. Kvoterna avser viktade genomsnitt. Andel problemlån (lån, som antingen är förfallna till betalning med mer än 90 dagar eller där det finns en risk för uteblivna betalningar) i relation till total utlåning. Nordiska storbanker består av Nordea, Danske Bank och DNB, med undantag för perioden från andra kvartalet 2021 till och med första kvartalet 2022 då DNB saknas i underlaget. Europeiska storbanker inkluderar 24 av de största icke-nordiska bankerna inom EES, baserat på totala tillgångar. Serierna för europeiska och nordiska banker är rapporterade i euro och inte justerade för växelkursförändringar.

Bolånebanker

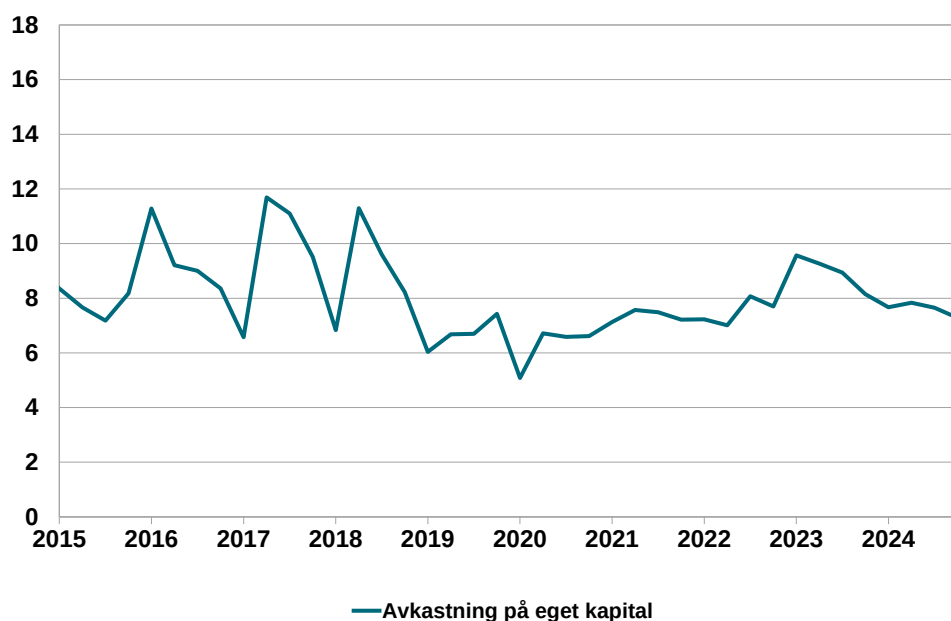
Bolånebankerna fortsatte att ta marknadsandelar på den svenska bolånemarknaden under det andra halvåret 2024. Deras bostadsutlåning ökade med 7 procent under helåret 2024. Det kan jämföras med bostadsutlåningen som helhet, som ökade med 2 procent.

De sex banker vi benämner som bolånebanker är: SBAB, Länsförsäkringar Bank, Skandiabanken, Landshypotek, Borgo och Bluestep. Gemensamt för dessa är att de inriktar sig på utlåning till hushåll samt mindre och medelstora företag, i huvudsak i Sverige. Deras fokus är på bolån och lån med annan fast egendom som säkerhet. Ett annat kännetecknande drag är att dessa banker till stor del finansierar sig genom marknadsupplåning, bland annat genom att ge ut säkerställda obligationer.

Bolånebankernas avkastning på eget kapital minskade under tredje och fjärde kvartalet 2024 (se Diagram 23).

23. Avkastning på eget kapital

Procent

Källa: FI.

Anm. Kvoterna avser viktade genomsnitt.

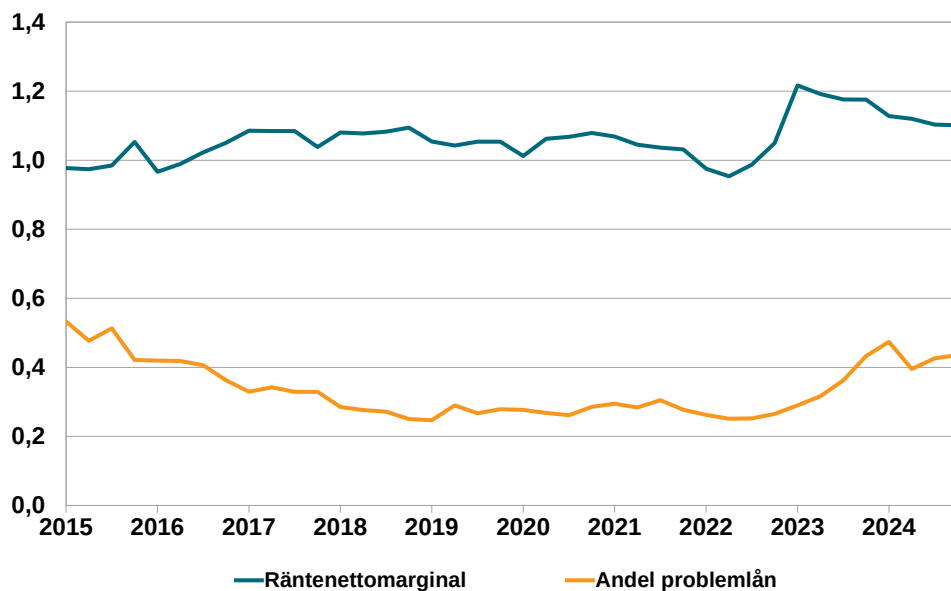
Räntenettomarginalen fortsatte att minska under det andra halvåret 2024, trots att räntenettot ökade marginellt mellan tredje och fjärde kvartalet.

Räntenettomarginalen ökade i samband med Riksbankens räntehöjningar 2022,

men har minskat sedan juni 2023 (se Diagram 24). Andelen problemlån ökade marginellt under andra halvåret.

24. Räntenettomarginal och andel problemlån

Procent

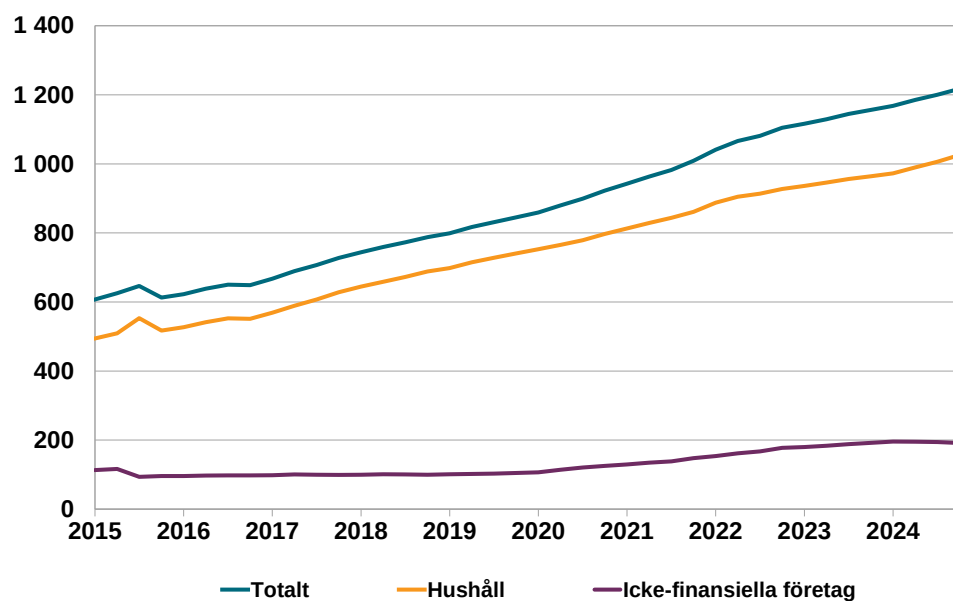
Källa: FI.

Anm. Avser viktade genomsnitt. Andel problemlån avser andel av total utlåning.

Bolånebankerna lånar framför allt ut till hushåll, men i början av 2018 började utlåningen till icke-finansiella företag öka något. Denna ökning höll i sig fram till andra halvåret 2024, då utlåningen minskade marginellt (se Diagram 25). Utlåningen till hushåll fortsatte dock att öka i en snabbare takt än marknaden som helhet, varför kategorin fortsätter att ta marknadsandelar.

25. Total utlåning

Miljarder kronor

Källor: FI och SCB.

Anm. Avser total utlåning globalt, det vill säga även utlåning utanför Sverige.

Sparbanker

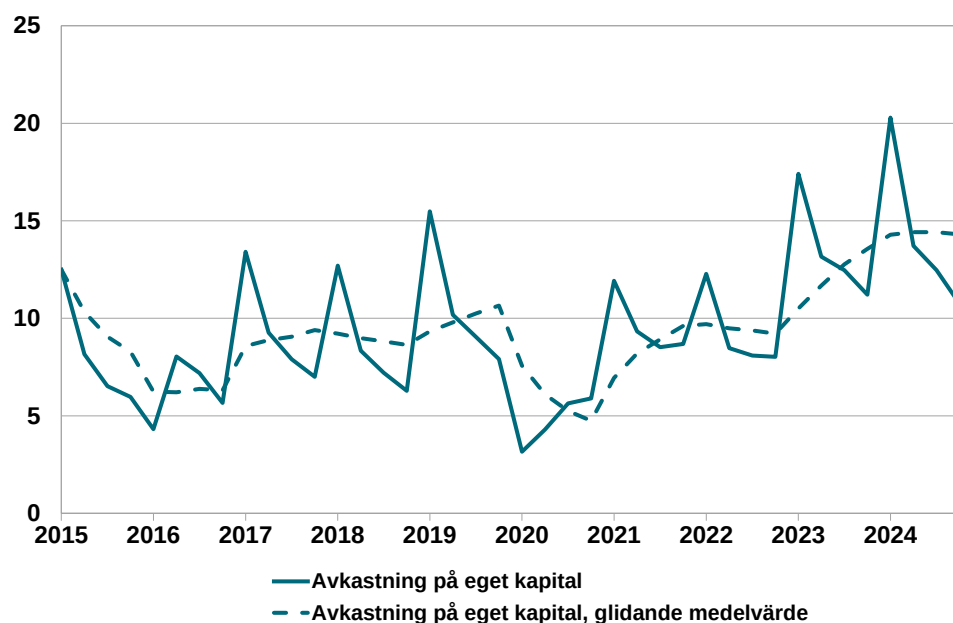
Sparbankernas utlåning fortsatte att växa under det andra halvåret 2024. De fortsatte att ta marknadsandelar inom samtliga segment på den svenska lånemarknaden, förutom på konsumtionskreditmarknaden. Även andelen problemlån fortsatte att öka under de andra halvåret, men ligger fortfarande på låga nivåer i ett historiskt perspektiv och jämfört med andra kategorier av banker.

Kategorin sparbanker består av 58 banker som skiljer sig åt i storlek och lönsamhet. Gemensamt är att varje sparbank verkar inom ett specifikt geografiskt område. Sparbankerna har i regel som övergripande mål att främja den lokala ekonomin och det lokala näringslivet, snarare än att maximera avkastningen. Lönsamheten skiljer sig mycket mellan olika sparbanker. Det kan bero på att den lokala ekonomiska utvecklingen och det lokala näringslivet ser olika ut i de områden där sparbankerna driver sin verksamhet.

Sparbankernas lönsamhet varierar över året (se Diagram 26). Det beror på att många sparbanker äger aktier i Swedbank och får utdelningar från banken under det första halvåret. Avkastningen beräknat som ett glidande medelvärde, visar en i huvudsak uppåtgående trend sedan 2021 och en relativt stor ökning de senaste fyra kvartalen jämfört med året innan (14,3 procent jämfört med 13,6 procent).

26. Avkastning på eget kapital

Procent

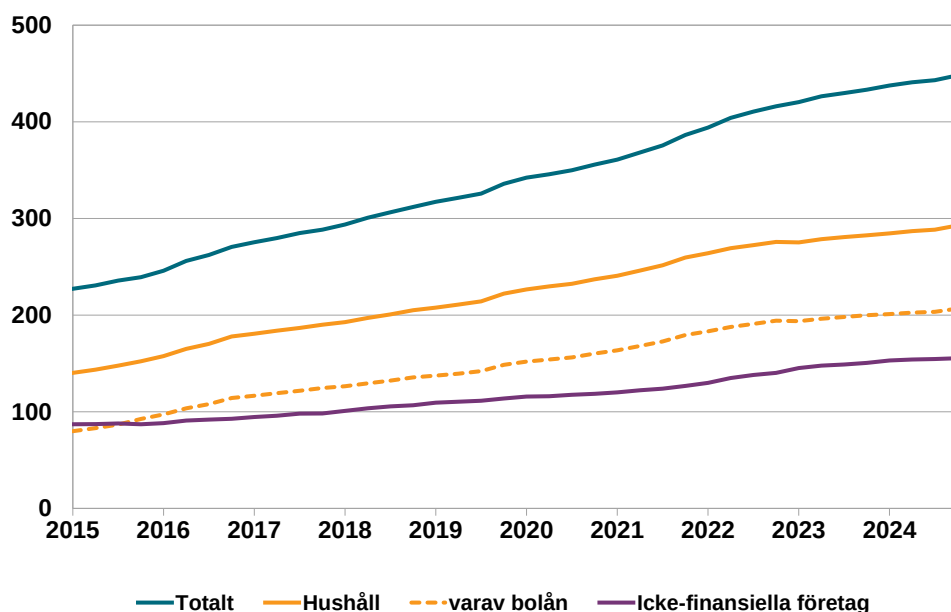
Källa: FI.

Anm. Kvoterna avser viktade genomsnitt.

Sparbankerna har under flera års tid haft en stadigt växande trend i sin utlåning (se Diagram 27). De fortsatte även under det andra halvåret 2024 att ta marknadsandelar inom samtliga segment på den svenska lånemarknaden, förutom på konsumtionskreditmarknaden.

27. Utlåning i Sverige

Miljarder kronor

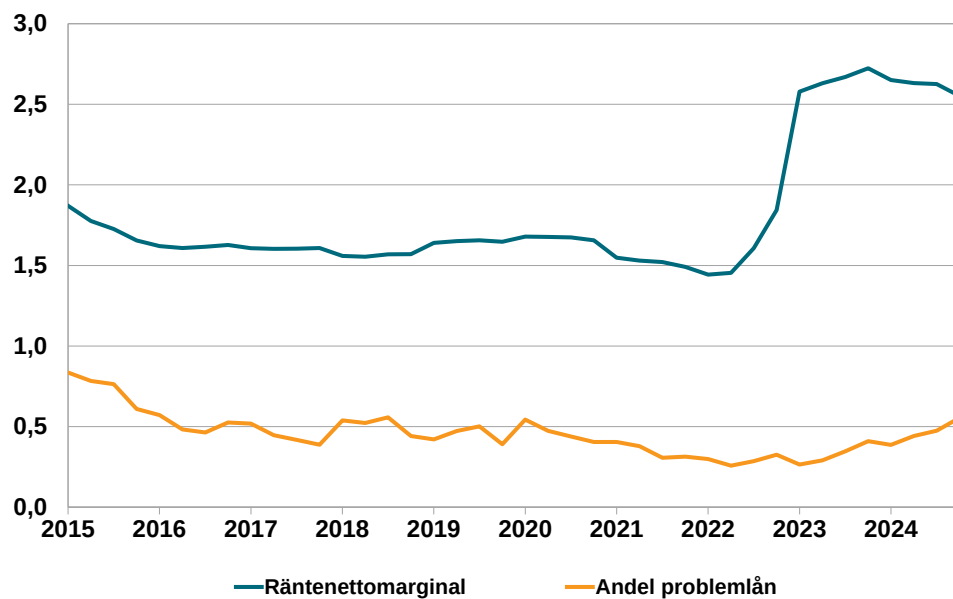
Källa: SCB.

Anm. Avser endast utlåning i Sverige.

Sparbankernas räntenettomarginal fortsatte att minska under andra halvåret 2024, men ligger fortsatt på en högre nivå än innan räntehöjningarna startade 2022 (se Diagram 28). Andelen problemlån var 0,6 procent vid utgången av det fjärde kvartalet. Det är fortfarande lågt i ett historiskt perspektiv och jämfört med andra kategorier av banker.

28. Räntenettomarginal och andel problemlån

Procent

Källa: FI.

Anm. Avser viktade genomsnitt. Andel problemlån avser andel av total utlåning.

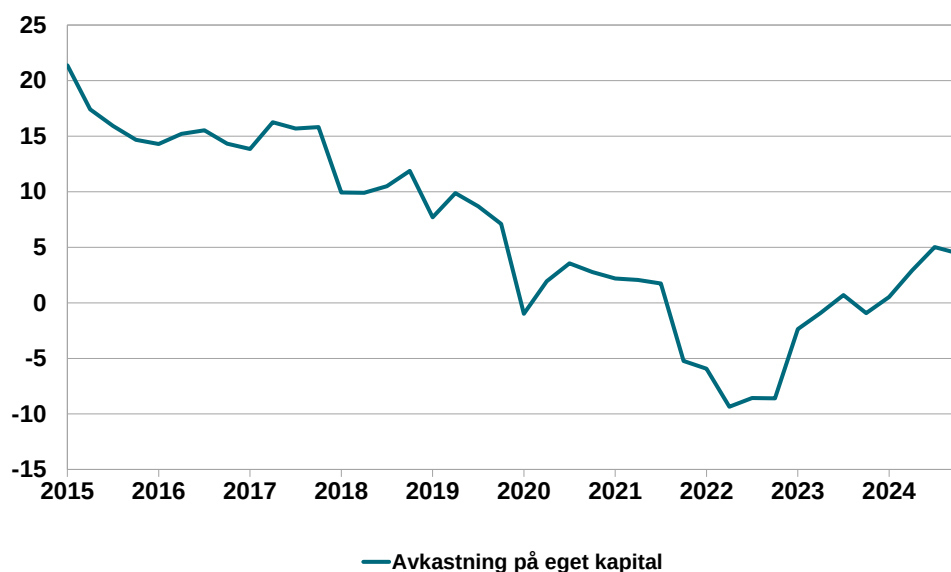
Konsumtionskreditföretag

Konsumtionskreditföretagen består av 15 bolag, vars kärnverksamhet är att ge ut olika typer av krediter utan säkerhet till hushåll.⁴ Avkastningen på eget kapital för kategorin som helhet har varit negativ, eller nära noll, sedan slutet av 2021 men har ökat de senaste kvartalen och var 4,5 procent vid utgången av det fjärde kvartalet 2024. Ungefär hälften av konsumtionskreditföretagen gick med förlust under 2024.

Konsumtionskrediter, det vill säga krediter till hushåll utan säkerhet, utgjorde 87 procent av kategorins utlåning det senaste kvartalet. Utöver den huvudsakliga verksamheten köper vissa konsumtionskreditföretag även förfallna fordringar av andra finansiella institut.

29. Avkastning på eget kapital

Procent

Källa: FI.

Anm. Kvoterna avser viktade genomsnitt. Det negativa resultatet mellan 2021 och 2023 förklaras till stor del av Klarnas resultat.

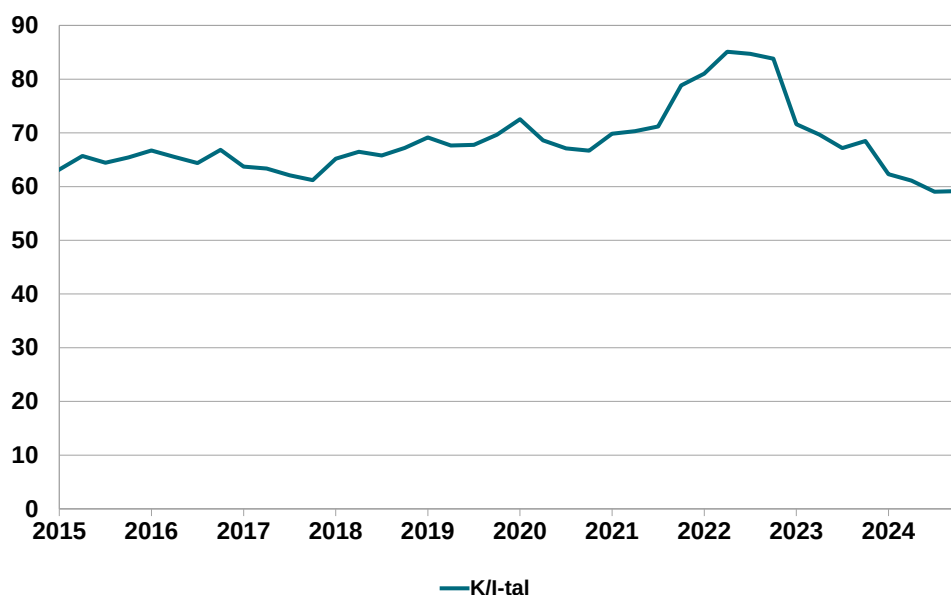
Efter en period av minskning steg konsumtionskreditföretagens kostnader i relation till deras intäkter (K/I-tal) marginellt under det andra halvåret 2024 (se Diagram

⁴ Konsumtionskreditföretag inkluderar endast företag som är banker eller kreditmarknadsföretag. Se bilagan för fullständig lista med företag som ingår i kategorin.

30). Nivåerna är dock fortsatt lägre ur ett historiskt perspektiv. Förutom leasingbolagen är konsumtionskreditföretagen den kategori av bank som har högst K/I-tal.

30. K/I-tal

Procent

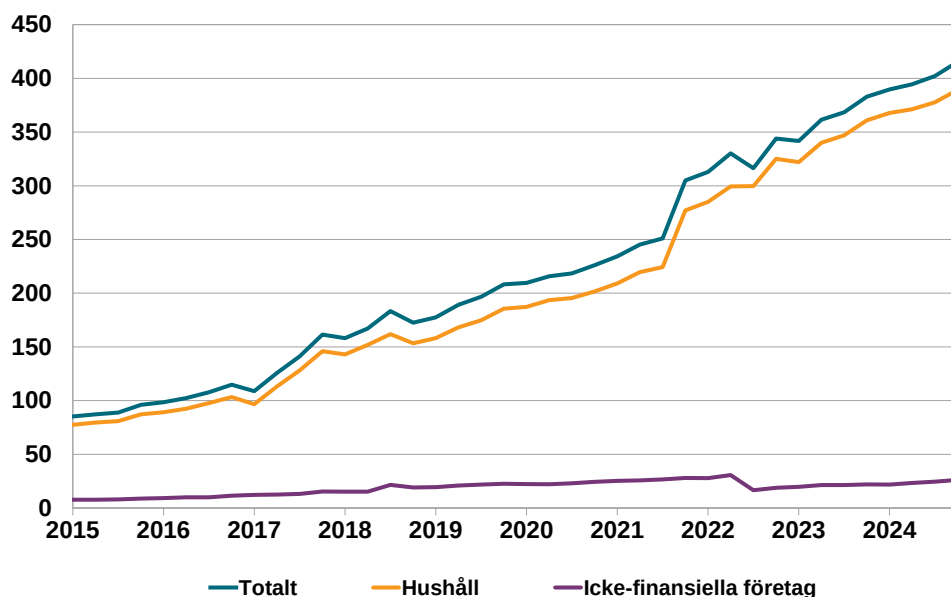
Källa: FI.

Anm. Kvoterna avser viktade genomsnitt.

Konsumtionskreditföretagens utlåning fortsatte att växa under det andra halvåret 2024, men i en något lägre takt jämfört med det första halvåret (8 procent jämfört med 9 procent) (se Diagram 31). Det var framför allt tillväxten i utlåningen utomlands som mattades av. Företagens utlåning bestod till 87 procent av konsumtionskrediter till hushåll det fjärde kvartalet 2024.

31. Total utlåning

Miljarder kronor

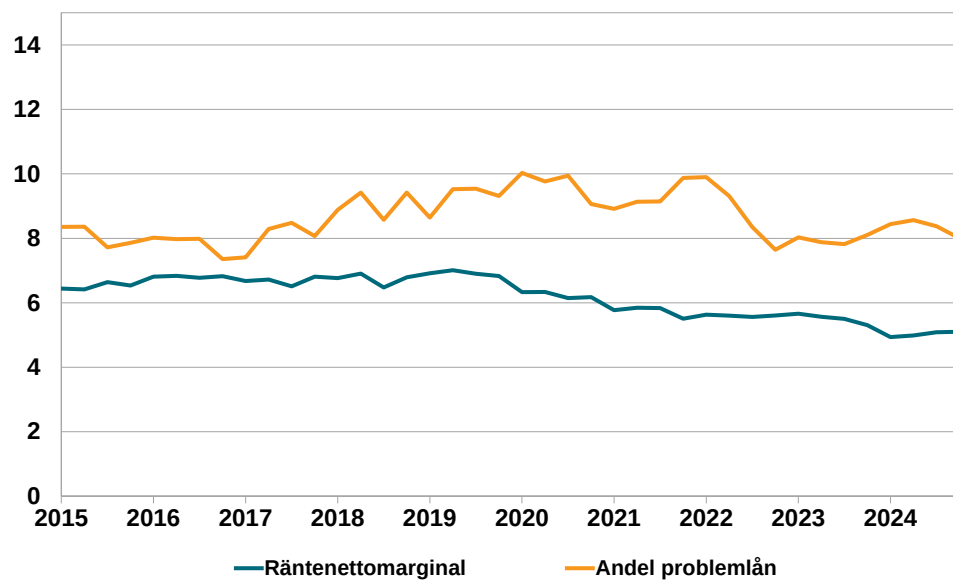
Källor: FI och SCB.

Anm. Avser all utlåning globalt, det vill säga även utlåning utanför Sverige.

Konsumtionskreditföretagen är den kategori finansiella företag på bankmarknaden som har den högsta räntenettomarginalen. Den uppgick till 5,1 procent det fjärde kvartalet 2024 (se Diagram 32). Den höga marginalen speglar den högre risk som konsumtionskrediter innebär jämfört med annan utlåning, där någon typ av säkerhet är knuten till lånet. Den högre risknivån i konsumtionskreditföretagens utlåning syns också i att andelen problemlån är större än för andra kategorier av banker. Andelen problemlån minskade dock något under det andra halvåret 2024.

32. Räntenettomarginal och andel problemlån

Procent

Källa: FI.

Anm. Avser viktade genomsnitt. Andel problemlån avser andel av total utlåning.

Värdepappersbanker

Avanza, Carnegie Investment Bank och Nordnet kategoriseras som värdepappersbanker utifrån att de är mer beroende av provisionsintäkter än andra kategorier av banker.

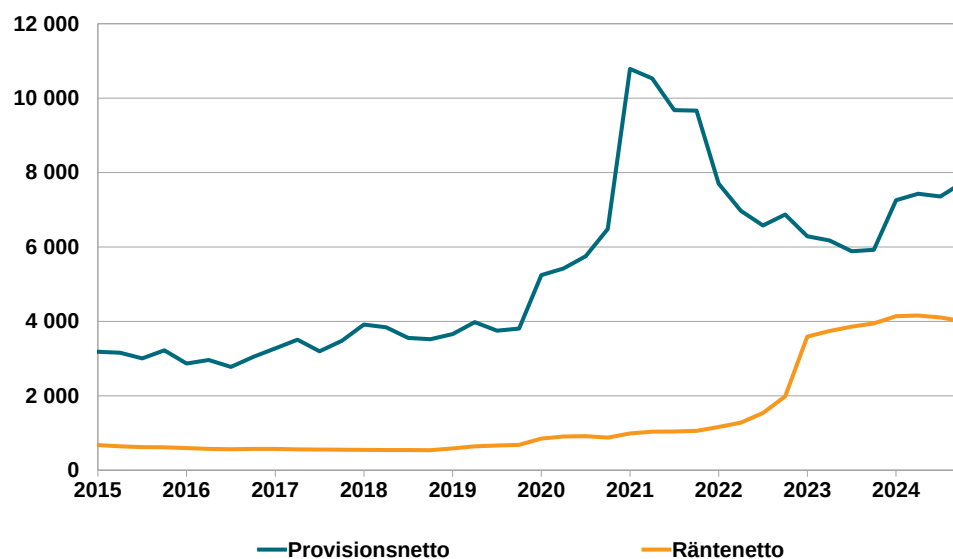
Värdepappersbankerna har längre varit den kategori av banker som har högst avkastning på eget kapital. Vid slutet av 2024 låg den på 32 procent.

Värdepappersbankerna särskiljer sig från andra banker genom att vara mer inriktade på handel med värdepapper samt fond- och kapitalförvaltning. Det gör att provisionsnettot blir en viktigare del av den totala intjäningen. Affärsmodellerna varierar något mellan de tre bankerna i kategorin. Carnegie har störst fokus på institutionella kunder samt på förmögenhetsförvaltning och personlig rådgivning. Avanza och Nordnet riktar sig till en bredare kundkrets med digitala plattformar för att förmedla olika sparprodukter, men också bolån.

Även om provisionsnettot är den viktigaste inkomstkällan så har räntenettots betydelse för värdepappersbankernas intäkter ökat under perioden med högre räntor, precis som för andra kategorier av banker (se Diagram 33). Räntenettot minskade dock något under det andra halvåret 2024, precis som för de flesta övriga kategorier. Jämfört med första halvåret ökade kategorins provisionsnetto under andra halvåret 2024.

33. Provisionsnetto och räntenetto

Miljoner kronor

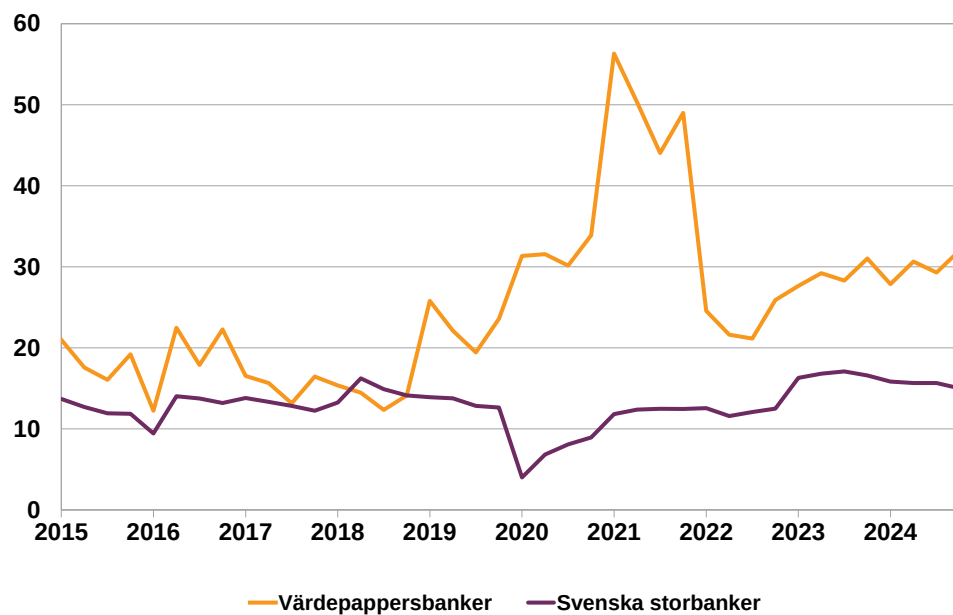
Källa: FI.

Anm. Visar resultatposter uppräknade i årstakt.

Värdepappersbankernas avkastning på eget kapital har historiskt legat högre än andra typer av banker i Sverige (se Diagram 34). Avkastningen på eget kapital ökade något det senaste halvåret (30 jämfört med 32 procent).

34. Avkastning på eget kapital

Procent

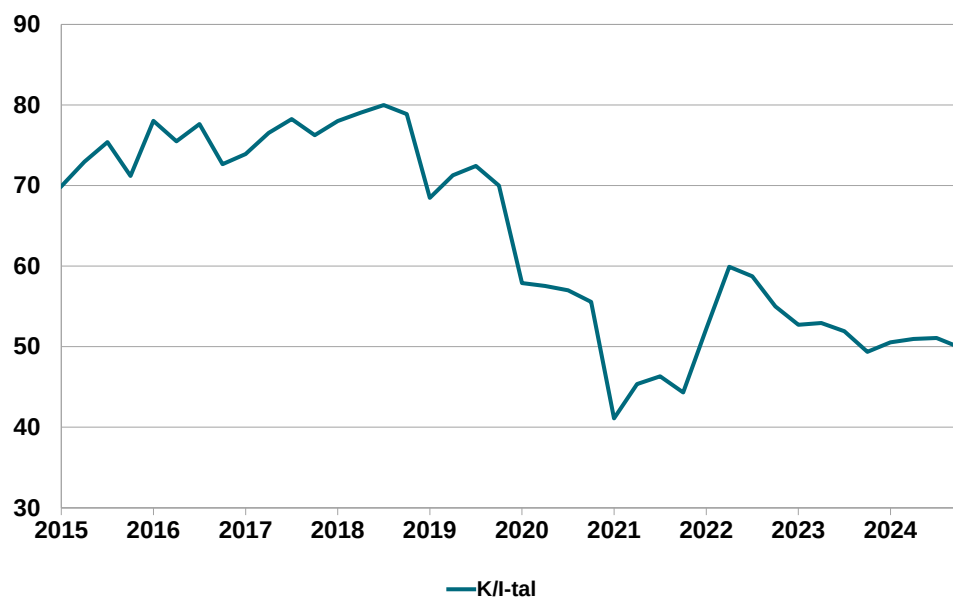
Källa: FI.

Anm. Kvoterna avser viktade genomsnitt.

Kostnaderna i relation till intäkterna (K/I-tal) för värdepappersbankerna varierade något under året, men var något lägre det andra halvåret jämfört med första halvåret 2024 (50 jämfört med 51 procent) (se Diagram 35).

35. K/I-tal

Procent

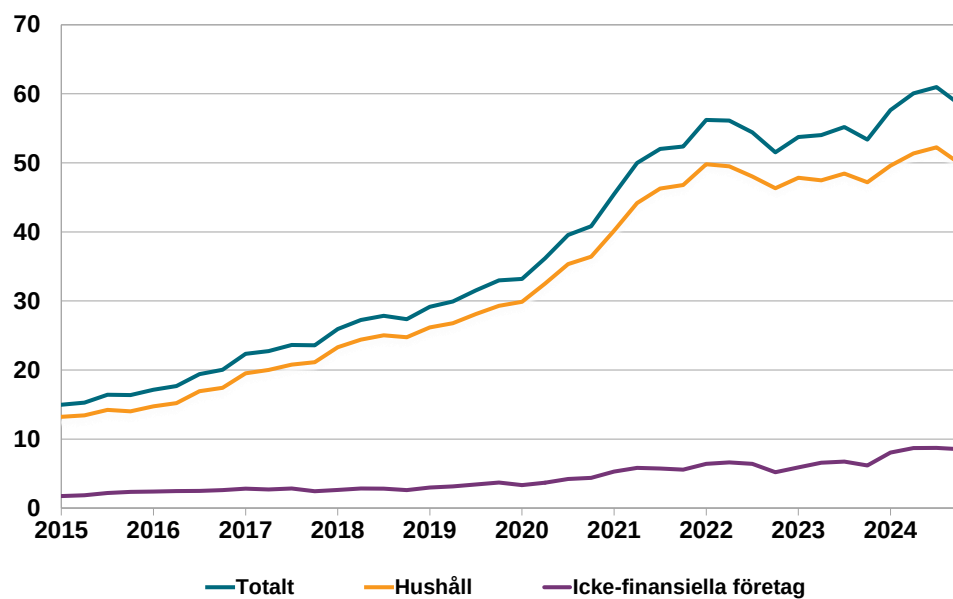
Källa: FI.

Anm. Kvoterna avser viktade genomsnitt.

Värdepappersbankernas utlåning är i huvudsak kopplad till värdepappersdepåer, men bolån är en produkt som ökar. Sett till den totala bankmarknaden är värdepappersbankernas utlåning fortfarande liten och den minskade något under det andra halvåret 2024. Men under 2024 som helhet var värdepappersbankerna den kategorin av banker som hade störst relativ tillväxt av den totala utlåningen till allmänheten (se Diagram 36).

36. Utlåning

Miljarder kronor

Källor: FI och SCB.

Anm. Avser all utlåning globalt, det vill säga även utlåning utanför Sverige.

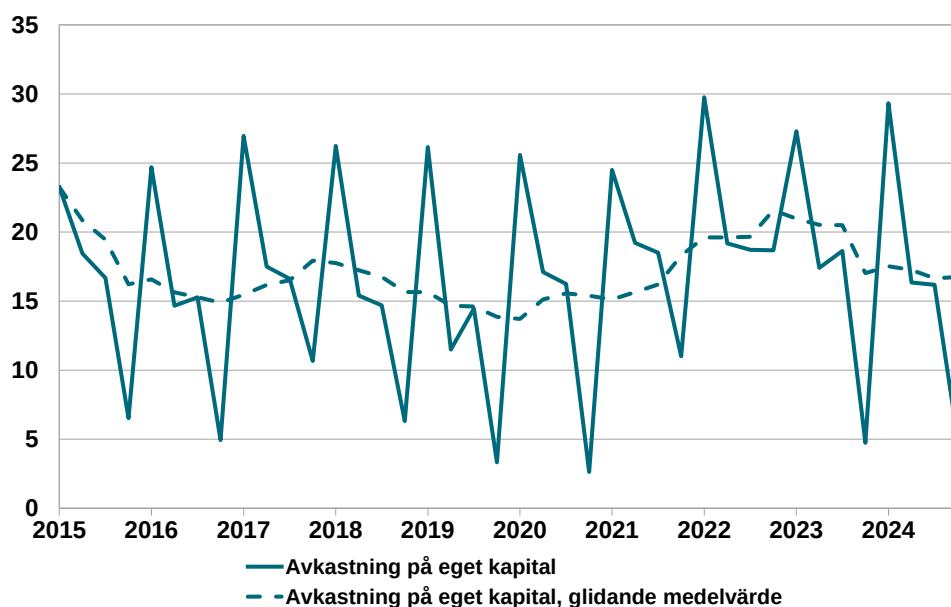
Leasingbolag

Leasingbolagens problemlån har ökat de senaste åren, samtidigt som företagsutlåningen har ökat stadigt. Avkastningen på eget kapital, mätt som ett glidande medelvärde, var 16,7 procent andra halvåret 2024. Det var något högre än första halvåret, då avkastningen var 17,2 procent.

De sju leasingbolagen i Sverige har en annan affärsmodell än de traditionella bankerna. Leasingbolagens verksamhet syftar ofta till att stödja försäljningen i en icke-finansiell företagskoncern genom att erbjuda produkt-, sälj- och kundfinansiering.

Avkastningen på eget kapital tenderar att variera mycket under året för leasingbolagen (se Diagram 37). Det beror till viss del på att många av bolagen ingår i större koncerner, vilket innebär att moderbolaget kan styra leasingbolagens redovisade vinst. I själva verket visar det glidande medelvärdet att avkastningen har varit relativt stabil över tid, med en viss uppåtgående trend mellan 2021 och 2023, varefter den har sjunkit igen.

37. Avkastning på eget kapital
Procent

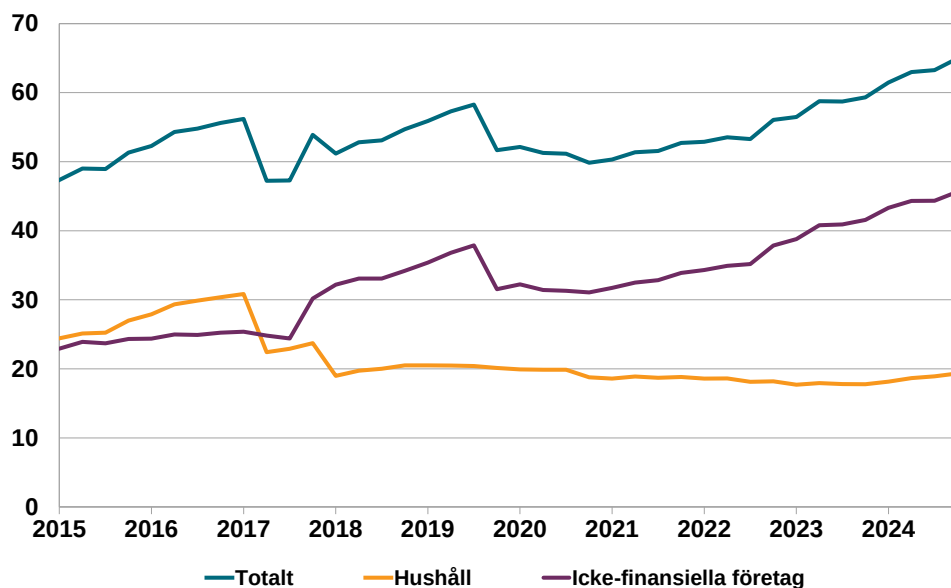
Källa: FI.

Anm. Kvoterna avser viktade genomsnitt. Det glidande medelvärdet avser medelvärdet av de fyra senaste kvartalen.

Leasingbolagens utlåning har vuxit sedan 2015 (se Diagram 43). Särskilt nämntvärt är att utlåningen till icke-finansiella företag växte med 3 procent det andra halvåret 2024, jämfört med 1 procent för den svenska bankmarknaden som helhet för samma period. Leasingbolagen står dock för en liten del av den totala utlåningen till företag (0,6 procent av marknaden).

38. Utlåning

Miljarder kronor

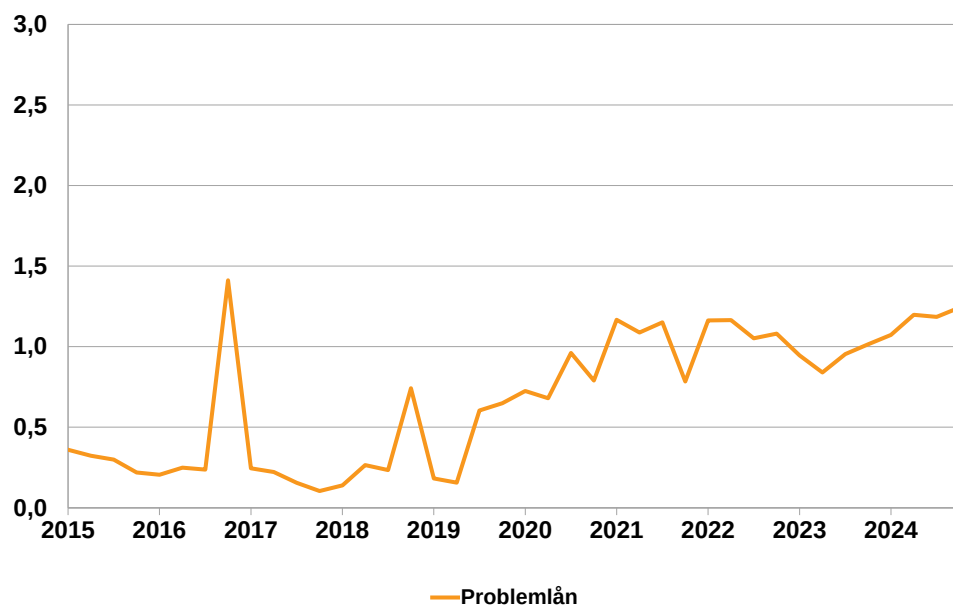
Källor: FI och SCB.

Anm. Avser utlåning globalt, det vill säga även utlåning utanför Sverige. Den kraftiga nedgången i början av tidsserien beror på att två företag lämnade underlaget då de inte längre klassificerades som banker.

Leasingbolagens andel problemlån fortsatte att öka under det andra halvåret 2024 (Diagram 39). Vid utgången av fjärde kvartalet 2024 var andelen problemlån 1,2 procent.

39. Andel problemlån

Procent

Källa: FI.

Anm. Kvoterna avser viktade genomsnitt. Andel problemlån avser andel av total utlåning.

Bilaga 1 – Kategorisering av företag

Tabellen ger exempel på särdrag som kan förknippas med respektive kategori av företag.

Kategori	Exempel på särdrag	Banker som ingår ⁵
Storbanker (3 företag)	- brett utbud av finansiella tjänster till hushåll och företag - stor andel marknadsfinansiering - hög grad av systemvikt; utför många funktioner som är kritiska för samhället.	SEB, Svenska Handelsbanken och Swedbank.
Bolånebanker (6 företag)	- kärnverksamhet inriktad mot lån med säkerhet - intäkterna drivs av räntenetto - finansierar sig genom inlåning från allmänheten och marknadsfinansiering.	Skandiabanken, SBAB Bank, Länsförsäkringar Bank, Landshypotek Bank, Borgo och Bluestep.
Sparbanker (59 företag)	- har som övergripande mål att främja den lokala ekonomin och näringslivet - erbjuder traditionella banktjänster inom ett givet geografiskt område - Intäkterna drivs av räntenetto.	De fem största är Sparbanken Skåne, Sparbanken Nord, Sparbanken Sjuhärad, Varbergs Sparbank och Sörmlands Sparbank.
Konsumtions-kreditföretag (15 företag)	- kärnverksamhet inriktad mot lån utan säkerhet och olika slags betaltjänster - inriktning mot fintech (gäller flera banker inom denna kategori) - många av företagen är webbaserade.	Brocc Finance, Entercard, ICA Banken, Ikano Bank, Klarna, Marginalen, MedMera Bank, Moank, NOBA, Northmill, Nstart, Qliro, Resurs Bank, Svea Bank och TF Bank
Värdepappersbanker (3 företag)	- tillhandahåller finansiella tjänster som exempelvis värdepappershandel åt privatpersoner eller företag samt fond- och kapitalförvaltning. - intäkterna drivs av provisionsnetto.	Avanza, Carnegie Investment Bank och Nordnet.
Leasingbolag (7 företag)	- kärnverksamheten har fokus mot produkt- och säljfinansiering - majoriteten är dotterbolag till stora icke-finansiella koncerner - erbjuder koncernens kunder finansiering vid köp av deras produkter, exempelvis bilar eller andra kapitalvaror.	De Lage Landen Finans, Lantmännen Finans, Siemens Financial Services, Telia Finance, Toyota Material Handling Commercial Finance och Ziklo Bank AB.
Bostadskreditinstitut (3 företag)	- kärnverksamhet inriktad mot bolån - affärsmodellen bygger som regel på överlåtelse av bolån till ett närliggande företag som skapar och förvaltar investeringsprodukter för institutionella investerarens räkning.	Stabelo, Hypoteket Bolån Sverige AB och Svensk Hypotekspension.
Utländska filialer och dotterbolag (38 företag)	består av svenska filialer och dotterbolag till utländska, ofta stora, bankkoncerner.	De största är Nordea Bank Abp:s filial i Sverige, Nordea Hypotek, Danske Banks filial i Sverige, Danske Hypotek och DnB NOR Banks filial i Sverige.
Övriga banker och kreditmarknadsbolag (16 företag)	exempelvis medlemsbanker, företag vars verksamhet innefattar förvärv av förfallna fordringar och företag som erbjuder fakturabelåning.	AK Nordic, Aktiebolaget Svensk Exportkredit, Aros Kapital, Avida Finans, Ekobanken Medlemsbank, Froda, Hoist, JAK Medlemsbank, Kommuninvest, Nordiska Kreditmarknadsbolaget, Qred, Serafim Finans, Svenska Skeppshypotekskassan, Erik Penser, Norion, OKQ8 Bank

⁵ Endast banker som fortfarande är aktiva och bedriver verksamhet listas här. I tidsserierna i rapporten förekommer ett antal banker som inte längre är aktiva banker men som ändå ingår i det historiska underlaget.

Bilaga 2 – Beskrivning av statistik

I rapporten beaktas samtliga svenska banker. I de fall en bank eller ett kreditmarknadsföretag rapporterar till FI på gruppnivå används gruppens rapportering och inte rapporteringen från enskilda bolag inom gruppen.⁶ Utöver de svenska banker som FI har full tillsyn över finns ett 30-tal svenska filialer till utländska banker som driver verksamhet i Sverige. För dessa banker beaktas endast den svenska verksamheten. Bostadskreditinstituten, vars verksamhet inte faller inom bankverksamhet, beskriver vi i avsnittet ”Bolåneaktörer utanför banksektorn”.

Informationen som ligger till grund för Bankbarometern är den löpande inrapportering som svenska finansiella företag under tillsyn är skyldiga att göra till FI samt Statistiska Centralbyråns (SCB:s) data över utlåning. Rapporteringsunderlaget, och därmed vissa nyckeltal och volymer, skiljer sig något från SCB:s finansmarknadsstatistik till följd av vissa skillnader i definitioner och vilka företag som ingår i underlaget.

Kvoter i rapporten beräknas enligt EBA:s definitioner, där resultatposter räknas upp i årstakt och balansposter beräknas som genomsnittet av innevarande kvartal och föregående fjärde kvartal.⁷ Siffror i rapporten redovisas antingen som aggregerade summor eller som viktade genomsnitt. Vid beräkningen av de viktade genomsnitten används nämnaren i kvoten som vikt om inget annat anges: Det innebär att de viktade genomsnitten till stor del återspeglar de större bankernas siffror.

I rapporten förekommer en antal jämförelser med andra nordiska och europeiska banker. Underlaget baseras på ett urval av 164 större banker inom EES. Urvalet täcker mer än 80 procent av den europeiska banksektorn (sett till totala tillgångar). En fullständig lista på de banker som ingår går att hitta på EBA:s webbplats⁸.

I kapitlet om storbankerna används en jämförelsegrupp av större banker i övriga Norden⁹ och EES¹⁰. Urvalet av de europeiska bankerna grundar sig på deras totala tillgångar. De banker som ingår har sedan 2014 haft en genomsnittlig

⁶ Med gruppnivå menas bankens högsta konsoliderade situation.

⁷ För definitioner av nyckeltal, se bilagan i EBA:s senaste [Risk Dashboard](#).

⁸ <https://www.eba.europa.eu/risk-and-data-analysis/data/secondary-reporting-data-competent-authorities-eba>.

⁹ Nordiska storbanker: DNB Bank, Danske Bank, Nordea Bank.

¹⁰ Europeiska storbanker: BNP Paribas Fortis, ABN Amro Bank, Rabobank, KBC Groupe, Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, Banco de Sabadell, Banco Santander, Erste Group Bank, CaixaBank, BNP Paribas, Crédit Agricole, Crédit Mutuel, Groupe BPCE, HSBC Continental Europé, La Banque Postale, Société Generale, Bayerische Landesbank, Commerzbank, Deutsche Bank, DZ Bank, Landesbank Baden-W  rttemberg, Intesa Sanpaolo, UniCredit, ING.

balansomslutning som motsvarar minst 85 procent av det lägsta genomsnittsvärdet för balansomslutningen hos de svenska storbankerna.